

بیستوفیل

فارسی یازدهم

نوטר وفیل خونه رتبه برترها

قبولی های کنکور ۱۴۰۴

تک رتبه نوטר وفیل

رتبه ۸
ایمان نیک نام جهرمی

دو رتبه های نوטר وفیل

رتبه ۳۲
امیر محمد رضائی

رتبه ۲۰
سینا راضی

رتبه ۱۶
آریا قهرمانی

رتبه ۱۴
امیر محمد کیانی

رتبه ۸۰
محمد مهدی شریفی

رتبه ۷۵
محمد صالح عارفی

رتبه ۶۱
بهار هلالی

رتبه ۵۹
ایمان انفرادی

رتبه ۵۵
مهسا سیاوشی

سه رتبه و چهار رتبه های نوטר وفیل

رتبه ۲۲۲
امیر محمد شکوهی

رتبه ۱۶۹
هانیه خواجه

رتبه ۱۶۰
اشکان کوثری

رتبه ۱۴۷
محدثه حیدری

رتبه ۴۳۲
سید محمد صادق حسینی

رتبه ۳۴۱
حمید رضا بشیری

رتبه ۳۰۸
سید علی اکرمی

رتبه ۲۷۱
فاطمه سادات موسوی

رتبه ۲۵۹
ابوالفضل ناصریان

رتبه ۵۳۹
نجمه کبختا

رتبه ۵۳۷
ریحانه حیدری

رتبه ۵۲۳
فاطمه شاهسونند

رتبه ۵۱۴
محمد پارسا عبدالله آبادی

رتبه ۴۷۳
زهره بابائی

رتبه ۶۶۱
فاطمه اصغری

رتبه ۶۰۶
سجاد محمودی زاده

رتبه ۵۷۰
زهره ولی نژاد

رتبه ۵۵۷
محمد صالح زارعی

رتبه ۵۴۶
حسین تقضلی نژاد

رتبه ۷۸۱
احسان قنبری

رتبه ۷۱۴
محمد یزدیان

رتبه ۶۹۱
بهار ضرغامی

رتبه ۶۷۲
محمد ماهان عنبرستانی

رتبه ۶۶۷
سیاوش مصطفایی

رتبه ۹۰۹
کیمیا فدائی

رتبه ۸۹۳
فاطمه مشاوری نجف آبادی

رتبه ۸۰۴
آرمین رضایی

رتبه ۸۰۳
ماتده رنجبر

رتبه ۷۸۶
نیما غفاری

رتبه ۱۱۲۷
زهره بابائی

رتبه ۱۱۲۲
علی طاهر زاده

رتبه ۱۰۵۸
الینا جلالی فر

رتبه ۱۰۵۲
پویان فریور افشار

رتبه ۹۴۷
صفورا بقائی

رتبه ۱۳۵۰
علی زینلی

رتبه ۱۲۸۴
فاطمه معین زاده

رتبه ۱۲۸۴
بهار امیری

رتبه ۱۲۳۶
مبینا ایزدی

رتبه ۱۲۳۴
مطهره توحیدی

رتبه ۱۵۰۳
فاطمه رحیم زاده

رتبه ۱۴۹۳
محمد مهدی خرم زاده

رتبه ۱۴۸۳
سینا خاوری خراسانی

رتبه ۱۴۲۴
سید امیر حسین حسینی

رتبه ۱۳۷۲
پارسا رضایی

رتبه ۱۶۹۶
ندا ملک شاهی

رتبه ۱۶۷۸
سجاد ینکی

رتبه ۱۶۳۹
ابوالفضل نیرومند

رتبه ۱۶۲۸
امیر محمد فکور حقیقی

رتبه ۱۵۳۴
فاطمه عبیری

رتبه ۲۵۵۹
سارا حمزه

رتبه ۲۰۱۵
علی شیرزاد

رتبه ۱۹۶۶
مهسا رضایی مقدم

رتبه ۱۷۵۴
هلینا حاجیلوئی

رتبه ۱۷۳۱
محمد رضا محسنی

رتبه ۲۷۹۴
مریم بادلی

رتبه ۲۷۸۱
سعید شبانی

رتبه ۲۷۵۱
فهمیه سید آبادی

رتبه ۲۷۱۱
محمد غلامی

رتبه ۲۶۲۵
زهره جمعی

رتبه ۳۳۴۳
سینا ارزمانی

رتبه ۳۲۴۴
هلینا سجادی

رتبه ۳۱۳۳
صبا شایع ثانی

رتبه ۲۸۸۱
پارسا جمال امیدی

رتبه ۲۸۱۰
هدیه رحیمی

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۱ یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱ واژگان
- ۱ دستور
- ۱ آرایه‌های ادبی
- ۲ قرابت معنایی
- ۲ معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۲ تاریخ ادبیات

واژگان

۱ در جمله‌های زیر، فعل‌هایی که از مصدر «گرفتن» ساخته شده‌اند، از نظر با هم تفاوت دارند.

الف) خورشید گرفت.

ب) خورشید که غروب کرد، دلم گرفت.

پ) هنگام دویدن، عضلات پایم گرفت.

۲ میان دو واژه ماه و ستاره کدام رابطه معنایی وجود دارد؟

الف) ترادف ب) تضمن پ) تضاد ت) تناسب

۳ هر یک از واژه‌های ستون اول را به واژه‌های معادل آن در ستون دوم وصل کنید.

الف) آشفته‌حال ۱) دَغَل

ب) مگار ۲) نژند

پ) اندوهگین ۳) شوریده‌رنگ

ت) پشت کردن ۴) ادبار

دستور

۴ درستی یا نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

الف)

در بیت «نه بیگانه تیمار خورده‌اش نه دوست / چو چنگش، رگ و استخوان ماند و پوست» می‌توان از شیوه قرار گرفتن واژه در جمله به معنای کلمه «چنگ» پی برد.

۵ با توجه به ابیات زیر، درستی یا نادرستی گزینه‌های داده‌شده را مشخص کنید.

چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش ز دیوار محرابش آمد به گوش:

برو شیر درنده باش، ای دغل مینداز خود را چو روباه شل

الف)

«چو» در بیت اول «حرف اضافه» و «چو» در بیت دوم «حرف ربط» است.

ب)

در بیت دوم، نقش دستوری «درنده» با نقش دستوری «شل» یکسان است.

۶

در دو بیتی زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص‌شده را بنویسید.

سحر دیدم درخت ارغوانی کشیده سر به بام خسته جانی

به گوش ارغوان آهسته گفتم بهارت خوش که فکر دیگرانی

آرایه‌های ادبی

۷ در بیت «شغال نگون‌بخت را شیر خورد بماند آنچه روباه از آن سیر خورد»، واژه‌های قافیه سبب خلق چه آرایه ادبی شده‌اند؟

۸ در بیت زیر، آرایه‌های «مجاز، جناس ناهمسان و تضاد» را پیدا کنید.

«کرم ورزد آن سر که مغزی دروست که دون‌هم‌تاند بی مغز و پوست»

قربت معنایی

۹ بیت های زیر را بر اساس مفاهیم « به خود متکی بودن، فقیر نوازی، رزاقیت الهی » مرتب کنید.

- الف) بخور تا توانی به بازوی خویش
 ب) در نایسته احسان گشاده‌ست
 ج) بگیر ای جوان دست درویش پیر
 که سعیت بود در ترازوی خویش
 به هر کس آنچه می‌بایست داده‌ست
 نه خود را بیفکن که دستم بگیر

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

- ۱۰ بیت « کمال عقل آن باشد در این راه
 الف) کمال‌گرایی عقل
 ج) اظهار عجز از شناخت خدا
 که گوید نیستم از هیچ آگاه، با کدام یک از گزینه‌های زیر تناسب معنایی دارد؟
 ب) تقابل همیشگی عقل و عشق
 د) دشوار بودن راه عشق

قلمرو فکری (۸ نمره)

- ۱۱ مصراع دوم بیت مقابل چه مفهومی دارد؟ « به ترتیبی نهاده وضع عالم
 که نی یک موی باشد بیش و نی کم»
 ۱۲ با توجه به ابیات زیر به سؤالات پاسخ دهید.
 «اگر لطفش قرین حال گردد
 و گر توفیق او یک سو نهد پای
 همه ادبارها اقبال گردد
 نه از تدبیر کار آید نه از رای»

* مفهوم ابیات دوگانه بالا چه چیزهایی را با هم مقایسه می‌کند؟

۱۳ معنی و مفهوم اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) کسی نیک بیند به هر دو سرای که نیکی رساند به خلق خدای

۱۴ معنی عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) بگیر ای جوان، دست درویش پیر

تاریخ ادبیات

۱۵ نام سراینده و نویسنده هر یک از آثار زیر را بنویسید.

الف) بوستان:

ب) بهارستان:

پاسخنامه تشریحی

۱ از نظر معنا با هم تفاوت دارند.

الف) کسوف رخ داد.

ب) دلتنگ شدم.

پ) منقبض شد.

۲ ت) تناسب

الف) آشفتگی حال ← ۳ شوریدگی

ب) مگار ← ۱ دغل

پ) اندوهگین ← ۲ نژد

ت) پشت کردن ← ۴ ادبار

۴

الف

درست

۵

الف

نادرست؛ «چو» در بیت اول حرف ربط و در بیت دوم حرف اضافه به معنای «مثل» است.

ب

درست؛ هر دو صفت هستند.

۶ سحر: قید ← چون می توان آن را از جمله حذف کرد.

درخت: مفعول ← چه چیزی را دیدم؟ درخت

بام: متمم ← چون بعد از حرف اضافه «به» آمده است.

آهسته: قید ← چون می توان آن را از جمله حذف کرد.

ت: مضاف الیه ← پیلار تو خوش باد.

نهاد مضاف الیه

۷ واژه های قافیه: شیر، سیر - آرایه: جناس ناقص یا ناهمسان

۸ مجاز: سر مجاز از انسان و فرد / مغز مجاز از اندیشه و تفکر

جناس ناهمسان: اوست و پوست ← چون تنها در یک حرف اختلاف دارند.

تضاد: مغز و پوست

۹ الف، ج، ب

الف: به خود متکی بودن و بی نیازی از دیگران

ج: دست گیری کنایه از فقیرنوازی و کمک به دیگران

ب: کل بیت به روزی دادن اشاره دارد.

۱۰ ج، یا اظهار عجز از شناخت خدا،

۱۱ نظام احسن آفرینش یا هر مفهوم مشابه

۱۲ مفهوم دو بیت بالا به نوعی، تضاد را مطرح می کند. اگر لطف خدا شامل حال کسی شود همه بدبختی های او تبدیل به خوشبختی می شود و برعکس اگر توفیق و توجه خدا از بنده ای گرفته شود هیچ تدبیر و خردی سودمند نخواهد بود.

مفهوم کلی دو بیت: هر آنچه خواست خداوند است اتفاق می افتد.

۱۳

الف

کسی در هر دو جهان رستگار می گردد که به مردم کمک کند.

۱۴

الف

ای جوان به انسان ضعیف (ناتوان) کمک کن.

۱۵ الف) سعدی شیرازی

ب) جامی

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۲ یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱ واژگان
- ۱ دستور
- ۱ معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۲ تاریخ ادبیات
- ۲ شعر خوانی: زاغ و کبک

واژگان

۱ در ابیات زیر معادل معنایی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

- الف) حساب خود اینجا کن، آسوده دل شو میفکن به روز جزا کار خود را
 ب) کرد فرامش ره و رفتار خویش ماند غرامت زده از کار خویش
 ۲ هریک از کلمات ستون اول را به مترادف آن در ستون دوم وصل کنید.

الف) آوازه خوان	الف) تشویش
ب) زبون	ب) ستدن
پ) آشفستگی	پ) بیچاره
ت) حیران	ت) مطرب
ث) دریافت کردن	ث) سرگشته

۳ تعداد غلط‌های املائی گزینه را بنویسید.

الف

آن گاه آگاه شدند که غرقه خاست شد. بانگ و هزاحز و غریو خواست. امیر برخاست.

دستور

۴ در عبارت زیر جمله مجهول را بیابید و آن را به جمله معلوم تبدیل کنید.

پیش از غیبت شمس، شاگردان به مولانا این گونه خبر دادند که شمس کشته شد ولی دلش بر درستی این خبر گواهی نمی داد.

۵ نقش دستوری موارد مشخص شده را بنویسید.

الف

آن را امیر المؤمنین می روا دارد ستدن.

۶ در کدام عبارت، کاربرد فعل «مجهول» مشهود است؟

- الف) چون نامه گسیل کرده شود، تو باز آی که پیغامی ست سوی بونصر در بابی، تا داده آید.
 ب) تا نزدیک نماز پیشین، از این مهمات فارغ شده بود و خیلانشان و سوار را گسیل کرده.

۷ جملات معلوم زیر را به صورت مجهول در آورید.

الف) خیمه‌ها و شرع‌ها زده بودند.

ب) امیر کشتی‌ها بخواست.

ج) جامه‌ها افگندند.

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۸ عبارت زیر به کدام فضیلت اخلاقی قاضی بُست اشاره دارد؟

«و آنچه دارم از اندک مایه حُطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیستم.»

۹ گوینده هر عبارت از کدام ویژگی اخلاقی برخوردار است؟

الف

آنچه دارم از اندک مایه حُطام دنیا کفایت است.

۱۰ معنی و مفهوم اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف

من هیچ مُستحقِ شناسم در بُست که زر به ایشان توان داد.

۱۱

ابیات و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید.

الف

امیر نیک کوفته شد و پای راست افگار شد و هیچ نمانده بود از غرقه شدن.

۱۲

معنی عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف

به نشاط، قلم درنهاد.

۱۳

عبارت زیر را به نثر روان برگردانید.

الف) امیر را تب گرفت، تب سوزان و سرسامی افتاد، چنان که بار نتوانست داد.

ب) بونصر گفت: «لله دُرُّ کما؛ بزرگا که شما دو تنید.»

تاریخ ادبیات

۱۴

با توجه به درس «قاضی بست» به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف) نام پدیدآورنده «تاریخ بیهقی» چیست؟

ب) این کتاب بیشتر به حوادث تاریخی دوران کدام پادشاه می‌پردازد؟

شعر خوانی: زاغ و کبک

۱۵

مصرعی از شعر «زاغ و کبک» را بنویسید که در آن واژه «قاعده» وجود دارد؟

پاسخنامه تشریحی

۱ الف جزا: پاداش، مکافات (روز جزا: قیامت)

ب) غرامت زده: تاوان زده، کسی که غرامت کشد.

۲ واژه های مترادف عبارت اند از:

الف) آوازه خوان ← ت) مطرب

ب) زبون ← پ) بیچاره

پ) آشفتگی ← الف) تشویش

ت) حیران ← ث) سرگشته

ث) دریافت کردن ← ب) ستدن

۳

الف

۳ یا «خواست - هزاهز - خاست»

۴ شمس کشته شد شمس را کشتند / شمس را کشت

۵

الف

آن را امیرالمؤمنین می روا دارد ستدن: امیرالمؤمنین ستدن آن می روا دارد ← آن: مضاف الیه
نکته: در این عبارت «راء» از نوع فک اضافه و واژه «ستدن» مفعول است.

۶ گزینه «الف»: داده آید

۷ الف) خیمه ها و شرع زده شده بود.

ب) کشتی ها خواسته شدند.

ج) جامه ها افکنده شدند.

۸ «قناعت، یا «قانع بودن»

۹

الف

قانع بودن

۱۰

الف

من هیچ نیازمند (محتاج) در بست نمی شناسم که بتوانم طلا را به او بدهم.

۱۱

الف

امیر به سختی صدمه دید (۰.۲۵) و پای راستش زخمی شد (۰.۲۵) و نزدیک بود غرق شود (۰.۲۵).

۱۲

الف

با شادی شروع به نوشتن کرد.

۱۳ الف) امیر تب کرد. تب سوزنده همراه با سرگیجه. (به قدری تب سوزان بود) که امیر اجازه ملاقات با کسی را نداد.

ب) یونسر مشکان گفت: خدا خیرتان دهد. شما دو نفر خیلی بزرگوار هستید.

۱۴ الف) ابوالفضل بیهقی

ب) امیرمسعود غزنوی پسر محمود غزنوی

۱۵ رفت بر این قاعده روزی سه چار

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۳
یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱ واژگان
- ۱ دستور
- ۱ آرایه‌های ادبی
- ۲ قرابت معنایی
- ۲ معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۲ تاریخ ادبیات

واژگان

۱ در ابیات زیر معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) به مغرب سینه‌مالان قرص خورشید
ب) در آن تاریک شب می‌گشت پنهان

۲ معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

«به رود سند می‌غلطید بر هم ز امواج گران، کوه از پی کوه»

۳ در گروه کلمات زیر، غلط‌های املایی را بیابید و شکل صحیح آنها را بنویسید.

«افسر و تاج - غدر و ارزش - سیماب‌گون - عافیت‌سوز - لشکری خورد - خوناب شفق - فروغ خرگه خوارزمشاهی - قرس خورشید - می‌رقصید و می‌غلطید»

دستور

۴ در ابیات زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) به مغرب سینه‌مالان قرص خورشید
ب) پنهان می‌گشت پشت کوهساران

ب) پنهان می‌گشت روی روشن روز
ب) به زیر دامن شب در سیاهی

۵ در عبارات زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) چندین درخت نامور که خدای عزوجل آفریده است.

ب) و سرو را هیچ از این نیست و همه وقتی خوش است.

۶ باتوجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«در آن تاریک شب می‌گشت پنهان
فروغ خرگه خوارزمشاهی»

الف) یک ترکیب وصفی مقلوب بیابید.

ب) هسته گروه اسمی در مصراع دوم چیست؟

ج) نقش دستوری واژه‌های «فروغ» و «پنهان» را بنویسید.

آرایه‌های ادبی

۷ در بیت زیر «مشبه» کدام واژه است؟

چو لشکر گرد بر گردش گرفتند چو کشتی، بادپا در رود افکند!

قلمرو فکری (۹ نمره)

۸ در بیت زیر منظور از «دریای خون» چیست؟

«در آن دریای خون در دشت تاریک به دنبال سر چنگیز می‌گشت»

۹ اگر بخواهیم قالب چهارپاره را ترسیم کنیم، انتخاب کدام واژه از داخل کمانک، برای قافیه هر بیت، به ترتیب صحیح می‌باشد؟

الف: به یاری خواهم از آن سوی دریا

ب: دمار از جان این غولان کشم سخت

سوارانی زره‌پوش و (مهیا / کمان‌گیر)

بسوزم خانمان‌هاشان به (شمشیر / بخت)

قربت معنایی

۱۰ ویژگی نمادین درخت «سرو» را در مثال‌های زیر مقایسه کنید.

الف) هر درختی را ثمره معین است و سرو را هیچ از این نیست و همه وقتی خوش است و این است صفت آزادگان.

ب) به سرو گفت کسی میوه‌ای نمی‌آری جواب داد که آزادگان تهیدستانند

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۱۱ در بیت زیر منظور از «دریای خون» چیست؟

«در آن دریای خون، در دشت تاریک به دنبال سر چنگیز می‌گشت»

۱۲ معنی عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف

چو لشکر گرد بر گردش گرفتند چو کشتی، بادپا در رود افکند!

۱۳ ابیات زیر را به فارسی روان برگردانید.

ز رخسارش فرو می‌ریخت اشکی بنای زندگی بر آب می‌دید
در آن سیماب‌گون امواج لرزان خیال تازه‌ای در خواب می‌دید

۱۴ پیام اصلی درس «در امواج سند» چیست؟

تاریخ ادبیات

۱۵ نام سه شاعر را که در قالب چهارپاره شعر سروده‌اند، بنویسید.

پاسخنامه تشریحی

۱ الف) سینه‌مالان: سینه‌خیز، با حالت سینه‌خیز

قرص: گردی

ب) فروغ: روشنی، پرتو، روشنایی

خرگه: مخفف خرگاه، سراپرده، خیمه بزرگ

۲ سنگین - عظیم

۳ شکل درست واژه‌های املائی:

غدر ← قدر

خورد ← خرد

قرس ← قرص

* واژه غدر به معنی مکر و فریب است و از نظر معنایی و املائی با واژه «ارزش» در متن سؤال متناسب نیست.

مثال: دنیا را قدر نهادیم و غدر آن را خوردیم.
ارزش مکر و فریب

* از طریق رابطه تناسب بین واژه‌های «لشکر» و «خرد» در می‌یابیم که شکل املائی «خرد» صحیح است.

مثال: همی‌رفت پیش اندرون مرد گرد سپاهی بر او انجمن شد نه خُرد

۴ الف) شکل مرتب‌شده بیت: قرص خورشید به مغرب سینه‌مالان پشت کوهساران نِهان می‌گشت.
مضاف‌الیه قید مسند

ب) شکل مرتب‌شده بیت: یوی روشن روشن در سپاهی به زیر دامن شب نِهان می‌گشت.
نهاد مضاف‌الیه متمم

۵ خدای: نهاد

هیچ: نهاد

۶ الف) ترکیب وصفی مقلوب: تاریک شب (شب تاریک)
صفت

ب) گروه اسمی در مصراع دوم: فروغ خرگه خوارزمشاهی
هسته

ج) فروغ: نهاد / پنهان: مسند (فروغ خرگه خوارزمشاهی در آن تاریک شب پنهان می‌گشت).

۷ بادپا «مشبه»، چو (ادات تشبیه)، کشتی (مشبه‌به)

۸ میدان نبرد

توجه: شاعر میدان نبرد را به خاطر شدت جنگ و ریخته شدن خون بسیار به دریای خون مانند کرده است. در این بیت «دشت تاریک» نیز استعاره از میدان جنگ است.

(صفحه ۲۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

میدان نبرد (۲۵/۲۵ نمره)

۹ در قالب چهارپاره مصراع‌های زوج، دو به دو با هم، هم‌قافیه‌اند:

Δ.....

Δ.....

□.....

□.....

بنابراین در انتهای بیت‌های «الف» و «ب» باید واژه‌هایی قرار بگیرد که با هم قافیه شوند: کمان گیر، شمشیر

۱۰ هر دو مثال، به «آزادگی» و «بی‌ثمری»، درخت سرو اشاره می‌کنند.

در مثال «الف»، علت آزادگی درخت سرو را در بی‌ثمری و بی‌باری می‌دانند. در این نگاه، چون سرو میوه‌ای نمی‌دهد نه شاد است و نه غمگین و این صفت در آزادگان یافت می‌شود.

در مثال «ب»، علت بی‌ثمری سرو را در آزادگی و تهیدستی آن می‌دانند. به این کاربرد شاعرانه (آوردن دلیل غیرواقعی برای اثبات امری) آرایه «حسن تعلیل» می‌گویند.

۱۱ میدان جنگ

۱۲

الف

وقتی که لشکر او را محاصره کرد اسب را مانند کشتی در آب انداخت.

۱۳ از چهره جلال‌الدین اشک سرازیر می‌شد و زندگی را نابودشده و ناپایدار می‌دید.

با نگرستن به امواج لرزان و سفید و بی‌قرار رودخانه، فکر تازه‌ای به ذهنش رسید.

۱۴. وطن دوستی و میهن پرستی؛ ترجیح پاسداری از وطن بر زندگی خود؛ ستایش مبارزه و جان فشانی برای حفاظت از کشور و نیز آگاهی از این مطلب که گذشتگان ما برای حفاظت از وطن، مجاهدت ها و جان فشانی های بسیاری کرده اند.

۱۵. ملک الشعراء بهار، فریدون مشیری، فریدون تولی

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۵ یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- واژگان ۱
- دستور ۱
- آرایه‌های ادبی ۲
- قرابت معنایی ۲
- معنا و مفهوم ابیات و عبارات ۲
- تاریخ ادبیات ۲

واژگان

۱. معنای واژگان مشخص شده را بنویسید.

الف

نوجوانی میان‌بالا با بر و بازویی خوش‌تراش.

ب

عبّاس میرزا را راهی دارالسلطنه تبریز کرده بود.

پ

بی‌اِذْن و خواست او دست به کاری نمی‌زد.

ت

دربار از درون در تب و تاب و التهاب بود.

ث

فکر حمله روس، بختک‌وار روی دربار چنبره زده بود.

ج

مشاهده صحنه‌های ناب، عبّاس جوان را به وجد می‌آورد.

در جبهه بیرون شجاعت کارسازتر است و در این یک، درایت.

۲

در هر عبارت املای یک واژه نادرست است؛ شکل صحیح آن را بنویسید.

الف

سپیده فردای گنجه با نحیب و صغیر گلوله‌های توپ روس، باز شد.

۳

املای درست واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف

دوست نداشتم از بچه‌ها فاصله بگیرند یا احساس (ترد - طرد) شدن کنند.

دستور

۴. تفاوت نقش دستوری واژه «شاه» را در عبارت‌های زیر بنویسید.

الف) سران کشور و در رأسش فتحعلی شاه در فکر تدارک سپاه برای مقابله با دست‌اندازی‌های روس‌ها بودند.

ب) عبّاس میرزا خود را برای شرکت در مراسم سلام نوروزی شاه، به تهران رسانده بود.

۵

درستی یا نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

الف

نقش دستوری واژه مشخص شده در عبارت زیر «قید» است.

«شما جنگاوران سرافراز، در طول سال‌های دفاع، شجاعانه و مخلصانه جنگیدید.»

۶

با توجه به عبارت زیر، موارد ذکر شده در داخل کمانک را پاسخ دهید.

الف

پس از نماز، کس فرستاد و قاضی بوالحسن و پسرش را بخواند و پیامدند، بونصر، پیغام امیر به قاضی رساند. (نوع وابسته پیشین مشخص

شود.)

۷

در متن زیر چند «شاخص» وجود دارد؟

«استاد علامه سید محمدحسین طباطبایی از علمای برتر حوزه علمیه قم بود. وی صاحب تفسیر ارزشمند «المیزان» است. علامه خطی خوش داشت و

اشعار عرفانی می‌سرود»

۸

در عبارات زیر نوع وابسته‌های پیشین را مشخص کنید.

الف) لازمه حضور در هر دو جبهه، عشق است.

ب) متوجه شدم چند نفر در اردوگاه سواد چندانی ندارند.

آرایه‌های ادبی

۹ در عبارت زیر آرایه‌های «کنایه و مجاز» را بیابید.

«تبریز، مرکز فرماندهی خط مقدم دفاع در برابر دست‌درازی همسایه شمالی، یعنی روسیه بود.»

قربت معنایی

۱۰ مفهوم مشترک دو عبارت زیر را بنویسید.

الف) به فرزندان و یاران گفت چنگیز که گر فرزند باید، باید این‌سان!

ب) دل‌آوری‌ها و جان‌فشانی‌های سربازان فداکار و شما افسران عزیز علی‌رغم محرومیت‌های فراوان تا به آنجا بود که دشمن را هم به تحسین و اعجاب واداشت.

۱۱ ابیات زیر چه مفهوم مشترکی دارند؟

الف) از سر تعمیر دل بگذر که معماران عشق روز اول، رنگ این ویرانه، ویران ریختند

ب) دانست که دل اسیر دارد دردی نه دواپذیر دارد

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۱۲ هر یک از عبارات زیر بیانگر کدام دیدگاه است؟

الف) مردمی که به خانه‌های تاریک و بی‌دریچه عادت کرده‌اند، از پنجره‌های باز و نورگیر، گریزان هستند؛ آخر چشمشان را می‌زند و خسته‌شان می‌کند.

۱۳ در عبارت زیر، مقصود نویسنده از قسمت‌های مشخص‌شده چیست؟

«مردمی که به خانه‌های تاریک و بی‌دریچه عادت کرده‌اند، از پنجره‌های باز و نورگیر گریزان هستند.»

تاریخ ادبیات

۱۴ درستی یا نادرستی موارد زیر را با توجه به آثار و مؤلف آنها مشخص کنید.

الف) زندان موصل، (خاطرات اسیر آزاد شده، کامور بخشایش): اصغر رباط جزئی

۱۵ نویسنده آثار زیر را بنویسید.

الف) زندان موصل

ب) عباس میرزا، آغازگری تنها:

پاسخنامه تشریحی

۱

الف

بالا: قد، قامت

ب

دارالسلطنه: پایتخت

پ

اِذْن: اجازه، فرمان

ت

التهاب: شعله‌ور شدن و برافروختن، مجازاً ناآرامی، بی‌قراری، اضطراب

ث

بختک: موجود خیالی یا سیاهی‌ای که بر روی شخص خوابیده می‌افتد؛ کابوس

ج

وجد: سُرور، شادمانی و خوشی

درایت: آگاهی، دانش، بینش

۲

الف

نهیب

۳

الف

طرد

۴

الف) شاخص

ب) مضاف‌الیه

۵

الف

درست

۶

الف

کلمه «قاضی» در عبارت «قاضی بوالحسن» وابسته پیشین از نوع «شاخص» است.

۷

۳ شاخص وجود دارد: ۱- استاد ۲- علامه (اول) ۳- سید

۸

الف) هر دو صفت‌نمارشی هستند

ب) جند نفر صفت‌نیم هستند

۹

کنایه: «دست‌درازی» کنایه از تجاوز است.

مجاز: «همسایه شمالی» مجاز از لشکر روسیه است.

۱۰

«تحسین دلاوری‌ها و شجاعت‌ها توسط دشمن»

۱۱

در هر دو بیت این مفهوم مشترک وجود دارد که «درد عشق درمان ندارد».

۱۲

الف

سخت بودن تغییر عادت‌ها (ترس از تغییر عادت‌ها)

۱۳

توجه: پیرامون این جمله نظرات مشابه و مختلف بیان شده است؛ به‌طور کلی دوری از کهن‌گرایی و روی آوردن به تمدن نو درونمایه سخن است.

«مردمی که گرفتار عقاید کهن هستند از پذیرش ایده‌ها و دانش نو دوری می‌کنند».

(صفحه ۴۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

خانه‌های تاریک و بی‌دریچه: رخوت و سستی و جمود فکری «سنت‌گرایی» (۲۵/نمره) پنجره‌های باز و نورگیر: اندیشه و افکار نو و ترقی‌جویانه. (۲۵/نمره)

۱۴

الف

نادرست؛ زندان موصل خاطرات اسیر آزادشده «اصغر رباط جزئی» به قلم «کامور بخشایش» است.

۱۵

الف

کامور بخشایش

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۶
یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱ واژگان
- ۱ دستور
- ۱ آرایه‌های ادبی
- ۲ قرابت معنایی
- ۲ معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۲ تاریخ ادبیات

واژگان

۱- معنی واژگان مشخص شده زیر را بنویسید.

الف برداشته دل ز کار او بخت

ب خویشان همه در نیاز با او

پ هر روز خنیده نام تر گشت

ت گفتند به اتفاق، یک سر

ث حاجت گه جمله جهان اوست

ج توفیق دهم به رستگاری

۲- در هر عبارت املای یک واژه نادرست است؛ شکل صحیح آن را بنویسید.

الف

اَشْتُر طلبید و مهمل آراست

چون موسم حج رسید، برخاست

دستور

۳- نقش دستوری موارد مشخص شده را بنویسید.

الف

دریاب که مبتلای عشقم آزاد کن از بلای عشقم

۴- در کدام یک از ابیات زیر، جمله مرکب دیده می شود؟

۱- فرزندی عزیز را به صد جهد

بنشانند چو ماه در یکی مهد

۲- مجنون چو حدیث عشق بشنید

اول بگریست، پس بخندید

۵- در عبارت زیر:

هر یک شده چاره ساز با او

خویشان همه در نیاز با او

الف نقش واژه های مشخص شده را بنویسید.

ب نوع وابسته را در گروه نهادی «هر یک» تعیین کنید.

آرایه های ادبی

۶- در بیت زیر آرایه های «تشبیه و جناس» را پیدا کنید.

بنشانند چو ماه در یکی مهد

فرزند عزیز را به صد جهد

۷ هر یک از آرایه‌های ادبی «مجاز، جناس تام و کنایه» به ترتیب در کدام گزینه مشهود و بارز است؟

- الف) می‌گفت گرفته حلقه در بر
ب) شبی آمد که می‌باید فدا کرد
ج) خروشان، ژرف، بی‌پهنا، کف‌آلود
د) کامروز منم چو حلقه بر در
ه) به راه مملکت فرزند و زن را
و) دل شب می‌درید و پیش می‌رفت

قرابت معنایی

۸ با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید.

«برداشته دل ز کار او بخت
درماند پدر به کار او سخت»

الف) مرجع ضمیر «او» چه کسی است؟

ب) مفهوم کلی بیت چیست؟

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۹ معنی و مفهوم اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) در چاره‌گری زبان کشیدند.

۱۰ بیت «گرچه ز شراب عشق مستم / عاشق‌تر ازین کنم که هستم» برگرفته از منظومه داستانی «لیلی و مجنون» است؛ قالب شعری آن است.

۱۱ گوینده هر عبارت از کدام ویژگی اخلاقی برخوردار است؟

الف)

گویند ز عشق کن جدایی
این نیست طریق آشنایی

۱۲ معنی عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) من قُلا کردم.

۱۳ با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید.

«گفتند به اتفاق یک‌سر
کز کعبه گشاه گردد این در»

الف) منظور از «در» چیست؟

ب) نهاد فعل «گفتند» چه کسانی هستند؟

۱۴ اشعار و عبارات زیر را به نثر ساده و روان برگردانید.

الف) هر روز خنیده‌نام‌تر گشت.

تاریخ ادبیات

۱۵ سراینده هر یک از ابیات زیر را بنویسید.

الف

یک بار هم ای عشق من از عقل میندیش

بگذار که دل حل بکند مسئله‌ها را

ب

از سر تعمیر دل بگذر که معماران عشق

روز اول، رنگ این ویرانه، ویران ریختند

پ

عشق‌بازی، کار بیکاران بود

عقلش با کار بیکاران چه کار؟

پاسخنامه تشریحی

۱

الف

بخت: شانس، اقبال، دولت

ب

خویشان: اقوام

پ

خنیده نام‌تر: مشهورتر، پرآوازه‌تر

ت

یکسر: تماماً، یکسره

ث

حاجت‌گه: برآورنده نیاز، محل برآوردن نیاز

ج

رستگاری: آزادی، رهایی، نجات

۲

الف

محمل

۳

الف

آزاد کن از بلای عشقم: من را از بلای عشق آزاد کن ← م: مفعول

۴

۲: مجنون چو حدیث عشق بشنید....

۵

الف

بدل «یا، قید - مسند

ب

هر: صفت مبهم

۶

تشبیه: چو ماه

جناس ناهمسان: جهد و مهد

۷

الف) جناس تام ← بر: آغوش - بر: حرف اضافه

ب) مجاز ← زن و فرزند: مجاز از کل زندگی

ج) کنایه ← دل شب می‌درید: کنایه از پیش رفتن در تاریکی

(صفحه ۲۹، ۳۰، ۵۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) جناس تام (۲۵، نمره) ب) مجاز (۲۵، نمره) ج) کنایه (۲۵، نمره)

۸

الف) مرجع ضمیر «او» مجنون است.

ب) مفهوم کلی بیت: برگشتن بخت و اقبال از مجنون و درماندگی اطرافیان از عاشق شدن او.

۹

الف

برای چاره‌جویی به گفتگو پرداختند.

۱۰

مثنوی

۱۱

الف

وفاداری

۱۲

الف

من کمین کردم (در پی فرصت بودم).

۱۳

الف) منظور از «در» مشکل است.

ب) نهاد فعل «گفتند» خویشان و اقوام هستند.

۱۴

الف

مجنون در عاشقی روز به روز مشهورتر شد. نامش بر سر زبان‌ها افتاد (نام او در عاشقی شهره شد).

۱۵

الف

محمد علی بهمنی

ب

بیدل دهلوی

پ

نعمت اللہ ولی

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۷ یازدهم

سال یازدهم

فهرست

۱	واژگان
۱	دستور
۱	آرایه‌های ادبی
۱	قرابت معنایی
۲	معنا و مفهوم ابیات و عبارات
۲	تاریخ ادبیات
۲	شعرخوانی: آفتاب حُسن

واژگان

۱ در عبارت زیر کدام کلمه ارزش املائی بیشتری دارد؟

«شما چه دانید که ما را با این مشتی خاک، چه کارها از ازل تا ابد در پیش است؟»

۲ نادرستی املائی را تصحیح کنید.

نقش‌های بوقلمون - معذور و معذور - مبدأ و معاد - باران محبت - نظر عنایت - ازلی بودن عشق - طاقت غرب - میکائیل و عزرائیل - خاک ذلیل - دواسه آمدن عشق - مقهور و قاهر - لایق و مستهق - سرنشته عشق - غالب آدم

دستور

۳ در بیت زیر:

«گر من نظری به سنگ بر، بگمارم / از سنگ، دلی سوخته بیرون آرم»
(الف) زمان و نوع فعل مشخص شده را بنویسید.

(ب) در ترکیب «به سنگ بر» کدام ویژگی دستور تاریخی را می‌بینید؟
(ج) جمله وابسته را در بیت مشخص کنید.

آرایه‌های ادبی

۴ کدام یک از ابیات زیر به آیه ۱۰۳ سورة انعام «لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ وَهُوَ الْغَفِيُّ الْخَبِيرُ» تلمیح دارد؟

(الف) ای نهان دان آشکارا بین
(ب) عشق هم صورت است و هم معنی
تو رسانی امید ما به یقین
آشکارا و هم نهان عشق است

۵ با توجه به عبارت زیر آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

خاک سوگند برداد به عزت و ذوالجلالی حق که مرا مبر. (تشخیص - سجع)

۶ در متن زیر آرایه‌های ذکر شده را بیابید.

«پس، از ابر کرم، باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل دل کرد. عشق، نتیجه محبت حق اوست.»

(الف) جناس ناهمسان

(ب) اضافه تشبیهی

(ج) سجع

قرابت معنایی

۷ با توجه به عبارت زیر، چرا «دل آدم» لایق خزانگی گوهر محبت بود؟

«گوهر محبت را بر ملک و ملکوت عرضه داشته، هیچ کس استحقاق خزانگی و خزانه‌داری آن گوهر نیافته، خزانگی آن را دل آدم لایق بود که به آفتاب نظر پرورده بود و به خزانه‌داری آن جان آدم شایسته بود که چندین هزار سال از پرتو نور احدیت پرورش یافته بود.»

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۸. معنی عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف عشق دواسبه می‌آمد.

۹. معنی و مفهوم اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف اگر ما را آفتی رسد از این شخص، از این موضع تواند بود.

۱۰. با توجه به بیت زیر، محصول آمیختن عشق و روح نامیده شد.

«سرنشتر عشق بر رگ روح زدند یک قطره فرو چکید و نامش دل شد»

۱۱. در عبارت «چون کار دل به این کمال رسید، گوهری بود در خزانه غیب که آن را از نظر خازنان پنهان داشته بود فرمود که آن را هیچ خزانه

لایق نیست الا حضرت ما یا دل آدم و آن را بر ملک و ملکوت عرضه داشته».

الف) مقصود از «گوهر» چیست؟

ب) «خازنان» چه کسانی هستند؟

ج) معنی مجازی «مُلک و ملکوت» را بنویسید.

تاریخ ادبیات

۱۲. درستی یا نادرستی موارد زیر را با توجه به آثار و مؤلف آنها مشخص کنید.

الف غزلیات شمس: جلال‌الدین محمد مولوی

۱۳. سراینده هر یک از ابیات زیر را بنویسید.

الف

در حضرت کریم، تمنا چه حاجت است

ارباب جاجتیم و زبان سؤال نیست

ب

بینوایی به از مذلت خواست

نام افزود و آبرویم کاست

پ

تا ز تو دلپذیر شد، هستی ناگزیر من

ناز تو و نیاز تو شد همه دلپذیر من

ت

هر که را در جان، غم جانانه نیست

نیست جانش محرم اسرار عشق

ث

دیو، آدم را نبیند غیر طین

تو ز قرآن، ای پسر، ظاهر مبین

شعرخوانی: آفتاب حسن

۱۴. با توجه به شعرهای حفظی در هر یک از ابیات زیر، برخی واژه‌ها جابه‌جا شده‌اند؛ آنها را در جای خود قرار دهید.

الف

دی شیخ همی گشت با چراغ گرد شهر
کز دیو و دد ملولم و انسانم ارزوست
۱۵ با توجه به شعر «آفتاب حسن» جاهای خالی را کامل کنید.

الف

بگشای لب که قند فروانم آرزوست

ب

ای آفتاب حُسن، برون آ دمی ز ابر

پ

آن گفتنت که «بیش مرنجانم» آرزوست

ت

زین همرهانِ سست عناصرِ دلم گرفت

ث

دی شیخ با چراغ همی گشتِ گردِ شهر

ج

گفت: «آنکه یافت می‌نشود آنم آرزوست»

پاسخنامه تشریحی

۱ ازل

۲ شکل درست واژه‌های املائی:

معمور ← مأمور (معمور: آباد)

غرب ← قرب (نزدیکی)

مستهب ← مستحق (شایسته)

غالب ← قالب

۳ الف) بیرون آرم: بیرون می‌آورم (مضارع اخباری است؛ چون جواب جمله شرط «مضارع اخباری» است).

(ب) کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم که حرف اضافه دوم ملاک است. (بر سنگ)

(ج) جمله مضارع اول که بعد از حرف ربط وابسته‌ساز (گر) آمده است، جمله پیرو یا وابسته است. (جمله هسته: مضارع دوم) (صفحه ۵۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) مضارع اخباری (۲۵/۰ نمره)

(ب) کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم (۲۵/۰ نمره)

(ج) مضارع اول یا من نظری به سنگ بر بگمارم (۲۵/۰ نمره)

۴ ب

مضمون مشترک آیه قرآن و بیت «ب»، پنهان بودن در عین آشکاری است.

مفهوم بیت الف: خداوند متعال بر همه امور اعم از ظاهر و باطن، آگاه و مطلع است. او امیدها را به یقین تبدیل می‌کند.

۵ سوگند دادن و سخن گفتن خاک آرایه «تشخیص» دارد.

۶ الف) جناس ناهمسان: دل و گل

(ب) اضافه تشبیهی: ابر کرم (کرم به ابر تشبیه شده است)، باران محبت (محبت به باران تشبیه شده است)

(ج) گل (اول) و دل

۷ زیرا خداوند او را به آفتاب نظر پرورده بود یا چندین هزار سال از پرتو نور احدیت پرورش یافته بود.

۸

الف

عشق باشتاب می‌آمد.

۹

الف

اگر از این شخص به ما آسیبی برسد از این جایگاه خواهد بود.

۱۰ دل / قلب

۱۱ الف) عشق و محبت

(ب) فرشتگان

(ج) تمام موجودات هستی

۱۲

الف

درست

۱۳

الف

حافظ

ب

سعدی

پ

حسین منزوی

ت

خواجوی کرمانی

ث

مولوی

۱۴

الف

دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر

کز دیو و ددملولم و انسانم آرزوست

بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست

ای آفتابِ حُسن، برون آدمی ز ابر

گفتی ز ناز «پیش مرنجان مرا، برو»

زین همراهِ سستِ عناصرِ دلم گرفت

دی شیخ با چراغِ همی گشتِ گردِ شهر

گفتند یافت می‌نشود، جسته‌ایم ما

بگشای لب که قند فراوانم آرزوست

کانِ چهرهٔ مُشَعَّشِ تابانم آرزوست

آن گفتنت که «پیش مرنجانم» آرزوست

شیر خدا و رستمِ دستانم آرزوست

کز دیو و ددِ ملولم و انسانم آرزوست

گفت: «آنکه یافت می‌نشود آنم آرزوست»

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۸ یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱..... واژگان
- ۱..... دستور
- ۲..... آرایه‌های ادبی
- ۲..... قرابت معنایی
- ۲..... معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۳..... تاریخ ادبیات

واژگان

۱. معنی واژگان مشخص شده زیر را بنویسید.

الف) اقامت طولانی وی در شهر قونیه بوده است.

ب) علاءالدین کیقباد از مقامات او آگاهی یافت.

پ) طالبان علوم شریعت در محضر او حاضر می شدند.

ت) اگر او به وعده گوید که دمی دگر بیایم

ث) عزم کرد که دیگر بدان شهر پرغوغا باز نیاید.

ج) در پیشگاه وی می نشست.

مولانا ستوده اهل حقیقت و سرآمد هم روزگاران خود بود.

ح) بی تابانه به بالین پدر می آمد.

خ) در خواب دوش، پیری در کوی عشق دیدم

د) برای من مگر ی و، مگو دریغ! دریغ!

۲. چهار غلط املائی به کاررفته در عبارت زیر را مشخص کرده و درست آنها را بنویسید.

«پس از درگذشت بهاءالدین، جلالالدین محمد به اسرار مریدان و شاگردان پدر، مجالس درس و وعظ را به عهده گرفت؛ جلالالدین در آن هنگام، بیست و چهار سال داشت. پس از این، جلالالدین مدتی در شهر هلب به تحصیل علوم پرداخت و سپس عازم دمشق شد و بیش از چهار سال در آن ناحیه، دانش می اندوخت و معرفت می آموخت.»

دستور

۳. در عبارت زیر ابتدا نقش تبعی را پیدا کرده و سپس نوع آن را بنویسید.

مادر فریدون فرانک پسر را به البرز کوه می برد و به مردی پاک دین می سپرد.

۴. در عبارت زیر جمله مجهول را بیابید و آن را به جمله معلوم تبدیل کنید.

«پیش از غیبت شمس، شاگردان به مولانا این گونه خبر دادند که شمس کشته شد ولی دلش بر درستی این خبر گواهی نمی داد.»

۵. در عبارت زیر نقش های تبعی را بیابید و نوع هریک را مشخص کنید.

«سر، بلند کرد و دماوند، این بلندترین کوه ایران، را دید. فریاد زد سلام... سلام، سلام، سلام. صدایش در تمام کوه و دشت پیچید.»

۶. با توجه به جمله های زیر، درستی یا نادرستی هر یک از پرسش ها را مشخص کنید.

الف) شاه از قدرت همسایه شمالی خود، روسیه، کم و بیش آگاهی داشت؛ خبرهای تازه از سازمان ارتش و سلاح های پیشرفته و فراوان آن کشور، سایه وحشتی بر وجودش انداخته بود.

ب) شاهزاده نوجوان، میرزا عیسی قائم مقام را نه تنها وزیر خردمند، بلکه مرشد و پدر معنوی خود می دانست.

۱) در هر دو جمله «شاخص» و نقش تبعی «بدل» به کار رفته است.

۲) واژه «وزیر» در نقش دستوری «مسند» و «کم و بیش» در نقش دستوری «قید» به کار رفته است.

آرایه‌های ادبی

۷ در مصراع دوم بیت زیر، تکرار واج (مصوّت) «ب» باعث خلق کدام آرایه ادبی شده است؟
«رو، سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن ترک من خراب شبگرد مبتلا کن»

۸ آرایه مناسب موارد مشخص شده را بنویسید.

الف

کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست؟ چرا به دانه انسانیت این گمان باشد؟

۹ آرایه مشترک عبارت‌های زیر را بنویسید.

- در ذهن عباس میرزا، تنها معمّای اُفت و خیزهای جنگ و شکست‌ها و پیروزی‌ها نبود که حضور سنگینی داشت.
- مولانا طعن و ناسزای دشمنان را هرگز جواب تلخ نمی‌داد و به نرمی و حُسن خُلق، آنان را به راه راست می‌آورد.

۱۰ در بیت «هر نفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست / ما به فلک می‌رویم عزم تماشا که راست» آرایه‌های زیر را بیابید.

الف) جناس همسان:

ب) کنایه:

د) مجاز:

ج) تشخیص:

قربت معنایی

۱۱ مفهوم کلی عبارت «حکایت‌نویس مباش، چنان باش که از تو حکایت کنند» چیست؟

الف) پیروی نکردن از سخنان دیگران

ب) رسیدن به درجه‌ای که از انسان به نیکی یاد کنند.

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۱۲ بیت مقابل، بیانگر چه دیدگاهی است؟ «ما به فلک بوده‌ایم، یار مَلک بوده‌ایم باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست»

۱۳ هر یک از عبارات زیر بیانگر کدام دیدگاه است؟

الف

ما به فلک بوده‌ایم، یار مَلک بوده‌ایم باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست

۱۴ مفهوم «ترک تعلّقات» از بیت‌های کدام گزینه دریافت می‌شود؟

الف) نانم افزود و آبرویم کاست بینوایی به از مذلت خواست

ب) به روز مرگ چو تابوت من روان باشد گمان مبر که مرا درد این جهان باشد

ج) خنیده به گیتی به مهر و وفا ز اهریمنی دور و دور از جفا

د) به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد

۱ الف، ج ۲ الف، د ۳ ب، ج ۴ ب، د

تاریخ ادبیات

۱۵. نویسنده یا سُراینده هر یک از آثار زیر را بنویسید.

الف منطق الطیر:

ب الهی نامه:

پ اسرار نامه:

پاسخنامه تشریحی

۱

الف

اقامت: جای گزیدن، زیستن

ب

مقامات: درجه‌ها و مرتبه‌های دانش

پ

شریعت: شرع، آیین، راه دین

ت

وعده: قول، قرار / دمی: لحظه‌ای، وقتی، زمانی

ث

پرغوغا: پر سروصدا

ج

پیشگاه: آستانه، درگاه

سرآمد: برتر، بالاتر، برجسته، ممتاز

ح

بی‌تابانه: ناآرام، به‌هم‌ریخته / بالین: بستر، محل خواب

خ

دوش: دیشب

د

دریغ: افسوس

۲ درگذشت ← درگذشت / اسرار ← اصرار / وعظ ← وعظ / هَلَب ← حلب

۳

فرانک - بدل

۴

شمس کشته شد / شمس را کشتند / شمس را کشت

۵

این بلندترین کوه ایران: بدل

سلام: تکرار

دشت: معطوف

۶

۱) در جمله «الف» شاخص به کار نرفته است، ولی در جمله «ب» واژه «میرزا» شاخص است.

در جمله «الف» واژه «روسیه» بدل است، ولی در جمله «ب» بدل به کار نرفته است.

۲) واژه «وزیر» مسند است و «کم و بیش» نیز نقش دستوری قید دارد.

شاهزاده نوجوان میرزا عیسی را وزیر می‌دانست. // وزیر: مسند / شاه از قدرت همسایه شمالی خود کم و بیش آگاهی داشت. ← کم و بیش: قید

(«کم و بیش» قید است؛ چون می‌توانیم آن را از جمله حذف کنیم بدون اینکه معنی جمله تغییر کند.)

(صفحه ۴۳ و ۷۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

۱) نادرست (۲۵، نمره) ۲) درست (۲۵، نمره)

۷

واج‌آرایی

۸

الف

تشبیه (اضافه تشبیهی)

۹

حسن آمیزی / تضاد / مراعات نظیر / تناسب

۱۰

الف) جناس همسان: راست اول: متضاد چپ راست دوم: مخفف را+ است

ب) کنایه: به فلک رفتن کنایه از عروج و تعالی است.

ج) مجاز: چپ و راست مجاز از همه‌جا

د) تشخیص: اینکه عشق آواز بخواند (آواز عشق)

۱۱

«ب» - مفهوم عبارت ابوسعید، سفارش به نوعی از زندگی کردن است که انسان را به درجه‌ای برساند تا از او به نیکی و بزرگی یاد کنند.

۱۲

«بازگشت به اصل خویش»

۱۳

الف

بازگشت همه به عالم بالاست

۱۴ بیت‌های «ب» و «د» هر دو به‌طور مشترک به مفهوم «ترک تعلقات و بی‌توجهی به مادیات» تأکید دارند.
مفهوم بیت «الف» سرزنش آزمندی و طمع‌کاری است و مفهوم بیت «ج» پرآوازه شدن در عشق و پرهیز از ظلم و ستم است.
(صفحة ۶۰، ۷۱، ۵۴، ۳۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

گزینۀ «۴» (۲۵، ۲۰ نمره)

۱۵

الف عطار

ب سنایی

پ عطار

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۹ یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱ واژگان
- ۱ دستور
- ۱ آرایه‌های ادبی
- ۱ آرایه‌های ادبی
- ۲ آرایه‌های ادبی
- ۲ معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۳ تاریخ ادبیات

واژگان

۱ با توجه به بیت «زاغی از آنجا که فراغی گزید رخت خود از باغ به راغی کشید» کدام واژه در عبارت زیر معادل معنایی واژه مشخص شده است؟

شب پیشین برای شست و شوی صحرا و بوستان چابک دستی کرده، راه باغ را رفته و گونه گل‌های بنفشه را درافشان ساخته بود.

۲ در عبارت‌های زیر کدام واژه‌ها با هم مترادف معنایی دارند؟
 - خاله‌ام با همه تمگنی که داشت، به زندگی درویشانه‌ای قناعت کرده بود.
 - با این همه، حضرت غنا، دیگری را به جای او نخواند.

۳ نوشتار کدام واژه داخل کمانک، کامل‌کننده مفهوم عبارت است؟
الف عزیزترین رفقای من حسن سیرت را با (سباح / صباح) توأم داشت.

دستور

۴ در ترکیب‌های زیر هسته را بیابید و نوع ترکیب را مشخص سازید.
 الف) خانه مشترک (ب) دایره مسائل (ج) مباحث مختلف
 د) عوارض مرگ (ه) سخنان جذاب

۵ با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.
 «به پاکی قاصد بی‌گناه بهار و به طهارت این دوشیزه سفیدروی بوستان، سوگند که در تمام احوال و انقلابات روزگار، مثل برگ‌های این گل پاک‌دامن از یکدیگر حمایت کنیم»
 الف) یک واژه «دو تلفظی» در متن بیابید و بنویسید.
 ب) حذف فعل به قرینه لفظی است یا معنایی؟

آرایه‌های ادبی

۶ در عبارت زیر آرایه «حسن آمیزی» را مشخص کنید.
 خاله‌ام با ذوق لطیفی که داشت، مرا نخستین بار از طریق سعدی با شعر شاهکار آشنا نمود.

آرایه‌های ادبی

۷ آرایه مناسب موارد مشخص شده را بنویسید.
الف این شیخ همیشه شاب، هم هیبت یک آموزگار را دارد هم مهر یک پرستار.

آرایه‌های ادبی

۸ برای عبارات ستون «الف» یک آرایه از ستون «ب» انتخاب کنید. (در ستون «ب» یک مورد اضافی است.)

«الف»	«ب»
الف) من و خاله‌ام هر دو چنان بودیم که گویی در پالیز سعدی می‌چریدیم.	۱) حس آمیزی
ب) حالا کلاس سخت در خنده فرو رفته، من بدبخت هم دست و پایم را گم کرده‌ام.	۲) مجاز
ج) به عالم افسانه‌ها که آن همه پر رنگ و نگار و آن همه پَران و نرم است، راه پیدا کردم.	۳) استعاره
	۴) تلمیح

۹ در هر یک از موارد زیر قسمت مشخص شده کدام آرایه ادبی را نشان می‌دهد؟ توضیح دهید.

الف) برای من قصه‌های شیرین می‌گفت که او و مادرم هر دو، آنها را از مادر بزرگشان به یاد داشتند.

ب) هر دو چنان بودیم که گویی در پالیز سعدی می‌چریدیم.

پ) باران بهاری، گونه گل‌های بنفشه را دُرافشان ساخته بود.

ت) آسمان می‌خندید؛ گل‌ها از طراوت درونی خویش سرمست بودند.

ث) ای حقیقی‌ترین مجاز، ای عشق! ای همه استعاره‌ها با تو

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۱۰ عبارت «در زبان فارسی، احدی نتوانسته است مانند او حرف بزند و در عین حال، نظیر حرف زدن او را هر روز در هر کوچه و بازار می‌شنویم»، بیانگر کدام ویژگی سبک سعدی است؟

۱۱ برای هر عبارت، یک مفهوم ارزشمند بنویسید.

الف) هر عصب و فکر به منبع بی‌شائبه ایمان وصل بود که خوب و بد را مشیت الهی می‌پذیرفت.

۱۲ معنی عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) نمی‌دانست در کجا ریشه بدواند.

۱۳ اشعار و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بازگردانی کنید.

الف) آفتاب داشت تیغ می‌کشید. (۲۵/۵ نمره)

ب) حلاوت سنج معنی در بیان‌ها (۲۵/۵ نمره)

ج) سراچه ذهنم آماس می‌کرد. (۵/۵ نمره)

د) امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید. (۵/۵ نمره)

ه) الطاف الوهیت و حکمت ربوبیت به سر ملایکه فرو می‌گفت. (۵/۵ نمره)

و) از این سد روان در دیده شاه ز هر موجی هزاران نیش می‌رفت (۷۵/۵ نمره)

ز) از جای چو مار حلقه برجست در حلقه زلف کعبه زد دست (۵/۵ نمره)

ح) صورت بی‌صورت بی‌حد غیب ز آینه دل تافت بر موسی ز جیب (۷۵/۵ نمره)

۱۴ منظور از عبارت «سعدی، پیرترین و جوان‌ترین شاعر زبان فارسی است» چیست؟

تاریخ ادبیات

۱۵ سراینده هر یک از ابیات زیر را بنویسید.

الف

به حرص ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا

ب

هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای؟ من در میان جمع و دلم جای دیگر است

پ

کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی

پاسخنامه تشریحی

۱ صحرا

۲ تمکن

غنا

۳

الف

صباح

۴ خانۀ مشترک ← ترکیب وصفی
هسته هسته

دائرة مسائل ← ترکیب اضافی
هسته هسته

مباحث مختلف ← ترکیب وصفی
هسته هسته

عوارض مرگ ← ترکیب اضافی
هسته هسته

سخنان جذاب ← ترکیب وصفی
هسته هسته

۵ الف واژه «روزگار» دو تلفظی است: (۱) روزگار (۲) روزگار

(ب) پس از واژه «سوگند» فعل «می‌خورم» به قرینه معنایی حذف شده است.

(صفحه ۸۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) روزگار (۲۵/۰ نمره) (ب) معنایی (۲۵/۰ نمره)

۶ ذوق لطیف

۷

الف

متناقض‌نما (پارادوکس) یا واج‌آرایی

۸ الف) استعاره: پالیز سعدی: استعاره از آثار سعدی (۳) (صفحه ۷۸ کتاب درسی)

(ب) مجاز: کلاس: مجاز از دانش‌آموزان (۲) (صفحه ۱۲۸ کتاب درسی)

(ج) حس‌آمیزی: نرم بودن (لامسه) را به افسانه (شنوایی یا بینایی) نسبت داده‌ایم. (۱) (صفحه ۷۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) استعاره (۲۵/۰ نمره) (ب) مجاز (۲۵/۰ نمره) (ج) حس‌آمیزی (۲۵/۰ نمره)

۹

الف

«قصه‌های شیرین»: حس‌آمیزی

ب

«پالیز»: استعاره از آثار سعدی

پ

«گونه گل‌ها»: تشخیص

ت

«آسمان می‌خندید»: تشخیص

ث

«حقیقی‌ترین مجاز»: متناقض‌نما

۱۰ سهل‌ممتنع بودن

۱۱

الف

اعتقاد به مشیت الهی

۱۲

الف

نمی‌دانست در کجا ساکن شود یا اقامت کند.

۱۳ الف) آفتاب داشت طلوع می‌کرد. (صفحه ۳۹ کتاب درسی)

(ب) [خداوندی که] به معنای کلام و سخن انسان شیرینی می‌بخشد. (صفحه ۱۰ کتاب درسی)

(ج) ذهنم مانند خانه کوچکی بود که ظرفیت آن بیشتر می‌شد. (بر دانش و آگاهی من افزوده می‌شد). (صفحه ۷۸ کتاب درسی)

(د) پادشاه از مرگ نجات یافته به چادر برگشت و لباس (خیس شده خود) را عوض کرد. (صفحه ۱۷ کتاب درسی)

(ه) لطف الهی و حکمت خداوندی به باطن و قلب فرشتگان می‌گفت. (صفحه ۵۸ کتاب درسی)

(و) هر موج این رود مانند سدّی راه جلال‌الدّین را بسته بود و هر موج مانند هزاران نیش بر چشمان جلال‌الدّین فرو می‌رفت. (صفحه ۲۹ کتاب درسی)

(ز) مجنون مانند مار حلقه زده از جای خود پرید و به حلقه در کعبه متوسّل شد. (صفحه ۵۳ کتاب درسی)

(ح) صورت بی‌اندازه و بی‌صورت عالم غیب به وسیله آینه دل، بر موسی تأیید. (جمال یار در دل انسان پاک و عارف تجلّی می‌کند). (صفحه ۱۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) آفتاب داشت طلوع می‌کرد. (۲۵/۰ نمره)

ب) [خداوندی که] به معنای کلام و سخن انسان شیرینی می‌بخشد. (۲۵/۰ نمره)

ج) ذهنم مانند خانه کوچکی بود (۲۵/۰ نمره) که ظرفیت آن بیشتر می‌شد. (بر دانش و آگاهی من افزوده می‌شد). (۲۵/۰ نمره)

(د) پادشاه از مرگ نجات یافته (۲۵/۰ نمره) به چادر برگشت و لباس (خیس شده خود) را عوض کرد. (۲۵/۰ نمره)

(ه) لطف الهی و حکمت خداوندی (۲۵/۰ نمره) به باطن و قلب فرشتگان می‌گفت. (۲۵/۰ نمره)

(و) هر موج این رود (۲۵/۰ نمره) مانند سدّی راه جلال‌الدّین را بسته بود (۲۵/۰ نمره) و هر موج مانند هزاران نیش بر چشمان جلال‌الدّین فرو می‌رفت. (۲۵/۰ نمره)

(ز) مجنون مانند مار حلقه زده از جای خود پرید (۲۵/۰ نمره) و به حلقه در کعبه متوسّل شد. (۲۵/۰ نمره)

(ح) صورت بی‌اندازه (۲۵/۰ نمره) و بی‌صورت عالم غیب (۲۵/۰ نمره) به وسیله آینه دل، بر موسی تأیید. (۲۵/۰ نمره) (جمال یار در دل انسان پاک و عارف تجلّی می‌کند).

۱۴ سعدی باتجربه‌ترین و شاداب‌ترین شاعر زبان فارسی است و هم پیران را درک می‌کند هم جوانان را.

۱۵

الف سنایی

ب سعدی

پ قیصر امین‌پور

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۱۰
یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱ واژگان
- ۱ دستور
- ۲ آرایه‌های ادبی
- ۲ قرابت معنایی
- ۲ معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۳ تاریخ ادبیات

واژگان

۱ در ابیات زیر دو واژه بیابید که معنای مشترک دارند.

دریادلان راه سفر در پیش دارند پا در رکاب راهوار خویش دارند
وقت است تا برگ سفر بر باره بندیم دل بر عبور از سدّ خار و خاره بندیم

۲ در کدام گزینه‌ها، دو واژه با معنای یکسان وجود دارد؟

- (الف) هامون اگر دریا شود از خون، بتازید
(ب) تخت و نگین از دست اهریمن بگیرید
(ج) جز تو که فرات رشحه‌ای از یم توست
(د) بت‌ها همه را شکسته بودند آنها

(۱) الف و ب (۲) ب و ج (۳) الف و ج (۴) ج و د

۳ در هر عبارت املای یک واژه نادرست است؛ شکل درست آنها را بنویسید.

- (الف) حلا منکر جان و جانان ما / بزَن زخم انکار بر جان ما
(ب) خاستم از رنجش دوری بگویم یادم آمد / عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد
(ج) هلول این صبح روشن را بزرگ می‌داریم و یاد ایثارگران سهیم در این حماسه را پاس خواهیم داشت.
(د) گاه صفر آمد برادر، ره دراز است / پروا مکن، بشتاب، همت چاره‌ساز است

دستور

۴ ابیات زیر را بخوانید و به سؤالات، پاسخ دهید.

فرض است فرمان بردن از حکم جلودار گر تیغ بارد، گو ببارد، نیست دشوار
جانان من برخیز بر جولان برانیم زان جا به جولان، تا خط لبنان برانیم

الف حرف ربط وابسته‌ساز را مشخص کنید.

ب نقش دستوری واژه «خط» در بیت دوم چیست؟

۵ درستی یا نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

(الف) نقش دستوری واژه مشخص شده در بیت زیر «بدل» است.
«از چنبر نفس رسته بودند آنها / بت‌ها همه را شکسته بودند آنها»

(ب) در بیت زیر واژه «این» صفت اشاره است.

«بزن زخم، این مرهم عاشق است / که بی‌زخم مردن، غم عاشق است»

(ج) در بیت «تکبیر زن، لیبک گو، بنشین به رهوار / مقصد دیار قدس، همپای جلودار» حذف فعل به قرینه معنایی وجود دارد.

۶ با توجه به بیت «آنجا که هر سو صد شهید خفته دارد / آنجا که هر کویش غمی بنهفته دارد»:

(الف) نقش واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

(ب) نوع وابسته را در گروه اسمی «هر سو» تعیین کنید.

آرایه‌های ادبی

۷ کدام جفت از ابیات زیر، به صورت مشترک، شامل هر دو آرایه «استعاره و تلمیح» هستند؟

- بیت اول: فرمان رسید این خانه از دشمن بگیرد / تخت و نگین از دست اهریمن بگیرد
 بیت دوم: جانان من برخیز و آهنگ سفر کن / گر تیغ بارد، گو ببارد، جان سپر کن
 بیت سوم: یعنی کلیم آهنگ جان سامری کرد / ای یاوران، باید ولی را یآوری کرد
 بیت چهارم: باید به مژگان رفت گرد از طور سینین / باید به سینه رفت زین جا تا فلسطین

الف) بیت‌های سوم و اول (ب) بیت‌های اول و چهارم (ج) بیت‌های دوم و سوم (د) بیت‌های چهارم و دوم

۸ آرایه ادبی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

- الف) ای کعبه به داغ ماتمت، نیلی پوش / وز تشنگیات فرات در جوش و خروش (حسن تعلیل - تناقض)
 ب) باید به مژگان رفت گرد از طور سینین / باید به سینه رفت زین جا تا فلسطین (جناس ناقص - تشبیه)
 ج) گاه سفر شد باره بر دامن برانیم / تا بوسه گاه وادی آیم برانیم (ایهام - تلمیح)
 د) از آنها که خورشید فریادشان / دمید از گلی سحرزادشان (حسن آمیزی - مجاز)

قربت معنایی

۹ مفهوم مشترک عبارت‌های مشخص شده را بنویسید.

- الف) وقت است تا برگ سفر بر باره بندیم / دل بر عبور از سدّ خار و خاره بندیم
 ب) وادی پر از فرعونیان و قبطیان است / موسی جلودارست و نیل اندر میان است
 قلمرو فکری (۸ نمره)

۱۰ مفهوم کلی هر بیت را بنویسید.

- الف) از چنبر نفس رسته بودند آنها / بت‌ها همه را شکسته بودند آنها
 ب) وقت است تا برگ سفر بر باره بندیم / دل بر عبور از سدّ خار و خاره بندیم
 ج) بزن زخم، این مرهم عاشق است / که بی زخم مردن غم عاشق است

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۱۱ معنی و مفهوم اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) فرض است فرمان بردن از حکم جلودار

۱۲ معنی عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) یعنی کلیم آهنگ جان سامری کرد.

۱۳ ابیات و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید.

الف)

جانان من برخیز بر جولان برانیم

زان جا به جولان تا خط لبنان برانیم

۱۴ معنی ابیات و عبارات زیر را به فارسی روان بنویسید.

الف) پا در رکاب راهوار خویش دارند (۵/۵ نمره)

ب) فرمان رسید این خانه از دشمن بگیرید (۵/۵ نمره)

ج) بشکست داغ دیر یاسین پشت ما را (۵/۵ نمره)

د) آنک امام ما علم بگرفته بر دوش (۲۵/۵ نمره)

هـ) جز تو که فرات رشحه‌ای از یم توس (۵/۵ نمره)

و) آسمان با هفت دست گرم و پنهانی دف می‌زد. (۵/۵ نمره)

ز) دف عشق با دست خون می‌زنند (۲۵/۵ نمره)

ح) به رقصی که بی پا و سر می‌کنند / چنین نغمه عشق سر می‌کنند (۵/۵ نمره)

ط) فرض است فرمان بردن از حکم جلودار (۵/۵ نمره)

۱۵ با توجه به بیت‌های زیر که از شعر «بانگ جرس» انتخاب شده، قالب این شعر را مشخص کنید.

تخت و نگین از دست اهریمن بگیرید

فرمان رسید این خانه از دشمن بگیرید

ای یاوران باید ولی را یآوری کرد

یعنی کلیم آهنگ جان سامری کرد

پاسخنامه تشریحی

۱ واژه‌های «راهوار» و «بار» هر دو به معنی «اسب» هستند.

۲ گزینه ۳؛ واژه «دریا» (الف) و «یم» (ج) با هم مترادف معنایی دارند.
(صفحه ۸۶، ۸۷، ۸۹ و ۹۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

گزینه ۳، (۲۵/۰ نمره)

۳ (الف) هلا (صفحه ۹۱ کتاب درسی) (ب) خواستم (صفحه ۹۵ کتاب درسی)
(ج) حلول (صفحه ۹۰ کتاب درسی) (د) سفر (صفحه ۸۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

(الف) هلا (ب) خواستم (ج) حلول (د) سفر
(هر مورد ۲۵/۰ نمره)

۴

الف

گر

ب

متمم

۵ (الف) درست؛ اگر واژه‌های «همه، جمله، بعد از اسم ساکن‌دار بیایند و در معنای خودشان به کار رفته باشند، بدل» اند. (صفحه ۹۴ کتاب درسی)
(ب) نادرست؛ بعد از واژه «این» اسم نیامده است؛ بنابراین ضمیر اشاره است و «نهاد» محسوب می‌شود. (این، مرهم عاشق است.) (صفحه ۹۱ کتاب درسی)
(ج) درست؛ مقصد دیار قدس [است] [همپای جلودار] [باش] ← حذف فعل به قرینه معنایی (صفحه ۸۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

(الف) درست (۲۵/۰ نمره) (ب) نادرست (۲۵/۰ نمره) (ج) درست (۲۵/۰ نمره)

۶ (الف) شهید: مفعول (چه چیزی را دارد؟ شهید) مفعول - بنهفته: صفت (غم بنهفته و پنهان است) صفت
(ب) هر: صفت مبهم (وابسته پیشین)

(صفحه ۸۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

(الف) شهید: مفعول (۲۵/۰ نمره) - بنهفته: صفت (۲۵/۰ نمره)

(ب) صفت مبهم (۲۵/۰ نمره)

۷ «الف» یا «بیت‌های سوم و اول»

بررسی «استعاره و تلمیح» در ابیات:

اول) استعاره: «این خانه» استعاره از فلسطین - تلمیح: اشاره به داستان حضرت سلیمان و به تخت نشستن اهریمن

دوم) استعاره: تیغ باریدن (استعاره مکنیه) - تلمیح: ندارد

سوم) استعاره: «کلیم» استعاره از رهبر، «سامری» استعاره از اشغالگران - تلمیح: اشاره به داستان حضرت موسی و سامری

چهارم) استعاره: ندارد - تلمیح: ندارد

۸ (الف) حسن تعلیل؛ دلیل ادبی و غیرواقعی برای پارچه‌های سیاه اطراف کعبه و خروشان بودن رود فرات آمده است. (صفحه ۸۹ کتاب درسی)

(ب) جناس ناقص؛ رُفت و رَفت (جناس ناقص حرکتی) (صفحه ۸۷ کتاب درسی)

(ج) تلمیح؛ اشاره به داستان حضرت موسی (ع) در صحرای وادی آیمن (صفحه ۸۶ کتاب درسی)

(د) مجاز؛ گلو مجاز از دهان (صفحه ۹۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

(الف) حسن تعلیل (ب) جناس ناقص (ج) تلمیح (د) مجاز

(هر مورد ۲۵/۰ نمره)

۹ وجود مشکلات و موانع

۱۰ (الف) رها شدن از هوای نفس یا مبارزه با هوای نفس (صفحه ۹۴ کتاب درسی)

(ب) تحمل سختی‌ها در راه رسیدن به هدف (صفحه ۸۶ کتاب درسی)

(ج) عاشق سرزنش را می‌پذیرد یا هر رنج و سختی و سرزنش برای عاشق درمان‌بخش است. (صفحه ۹۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) رها شدن از هوای نفس یا مبارزه با هوای نفس (۲۵/۰ نمره)

ب) تحمل سختی‌ها در راه رسیدن به هدف (۲۵/۰ نمره)

ج) عاشق سرزنش را می‌پذیرد یا هر رنج و سختی و سرزنش برای عاشق درمان‌بخش است. (۲۵/۰ نمره)

۱۱

الف

اطاعت از فرمان رهبر واجب است.

۱۲

الف

یعنی امام خمینی (ره) (مانند حضرت موسی) قصد نابودی دشمن (اسرائیلی‌ها) را کرد.

۱۳

الف

ای عزیز من برخیز به سوی کوه‌های جولان پیش برویم (۲۵/۰) و از آن جا با شتاب تا سرزمین لبنان پیش برویم. (۲۵/۰)

۱۴

الف) رزمندگان سوار بر اسب تندروی خود آمادهٔ هجوم هستند. (صفحهٔ ۸۶ کتاب درسی)

ب) [امام خمینی (ره)] دستور داد سرزمین فلسطین را از سلطهٔ دشمنان (اسرائیلی‌ها) نجات دهید. (صفحهٔ ۸۶ کتاب درسی)

ج) مصیبت و غم شهادت مردم دیر یاسین ما را بسیار غصه‌دار کرده است. (صفحهٔ ۸۷ کتاب درسی)

د) اکنون رهبر ما آمادهٔ حرکت و مبارزه شده است. (صفحهٔ ۸۷ کتاب درسی)

ه) رود فرات با همهٔ موج‌ها بودنش در برابر دریای وجودت (حضرت عباس) مانند قطره‌ای است. (صفحهٔ ۸۹ کتاب درسی)

و) موجودات آسمانی با تمام وجود [روز بیست و دوم بهمن را] جشن می‌گرفتند. (صفحهٔ ۹۰ کتاب درسی)

ز) با عشق به دنبال شهادت هستند. (صفحهٔ ۹۱ کتاب درسی)

ح) آنها با بدن‌های تکه‌تکه جان می‌دهند و سرود عشق را زیبا می‌خوانند. (صفحهٔ ۹۱ کتاب درسی)

ط) اطاعت کردن از حکم رهبر واجب است. (صفحهٔ ۸۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) رزمندگان سوار بر اسب تندروی خود (۲۵/۰ نمره) آمادهٔ هجوم هستند (۲۵/۰ نمره).

ب) [امام خمینی (ره)] دستور داد سرزمین فلسطین را (۲۵/۰ نمره) از سلطهٔ دشمنان (اسرائیلی‌ها) نجات دهید. (۲۵/۰ نمره).

ج) مصیبت و غم شهادت مردم دیر یاسین (۲۵/۰ نمره) ما را بسیار غصه‌دار کرده است. (۲۵/۰ نمره)

د) اکنون رهبر ما آمادهٔ حرکت و مبارزه شده است. (۲۵/۰ نمره)

ه) رود فرات با همهٔ موج‌ها بودنش در برابر دریای وجودت (حضرت عباس) (۲۵/۰ نمره) مانند قطره‌ای است. (۲۵/۰ نمره)

و) موجودات آسمانی (۲۵/۰ نمره) با تمام وجود [روز بیست و دوم بهمن را] جشن می‌گرفتند (۲۵/۰ نمره).

ز) با عشق به دنبال شهادت هستند. (۲۵/۰ نمره)

ح) آنها با بدن‌های تکه‌تکه جان می‌دهند (۲۵/۰ نمره) و سرود عشق را زیبا می‌خوانند (۲۵/۰ نمره).

ط) فرمان بردن از حکم رهبر (۲۵/۰ نمره) واجب است (۲۵/۰ نمره).

۱۵ مثنوی: در قالب مثنوی هر بیت قافیهٔ جداگانه دارد.

(صفحهٔ ۸۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

مثنوی (۲۵/۰ نمره)

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۱۱ یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱ واژگان
- ۱ معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۲ دستور
- ۲ آرایه‌های ادبی
- ۲ تاریخ ادبیات
- ۳ شعرخوانی: صبح بی تو

واژگان

۱ نوشتار کدام واژه داخل کمانک، کامل‌کننده مفهوم عبارت است؟

الف

بزن زخم، این (مرهم / مرحم) عاشق است که بی زخم مردن، غم عاشق است

۲ در کدام یک از گزینه‌های زیر غلط املائی دیده نمی‌شود؟

الف) از آنها که خورشید فریادشان دمید از گلوی سحرزاده شان

ب) بزن زخم، این مرحم عاشق است که بی زخم مردن غم عاشق است

ج) حلا منکر جان و جانان ما بزن زخم انکار بر جان ما

د) چه جانانه چرخ جنون می‌زنند دف عشق با دست خون می‌زنند

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۳ معنی و مفهوم اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف

دف عشق با دست خون می‌زنند.

۴ معنی عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف

از آنها که خونین سفر کرده‌اند سفر بر مدار خطر کرده‌اند

۵ معنی ابیات و عبارات زیر را به فارسی روان بنویسید.

الف) پا در رکاب راهوار خویش دارند (۵/۵ نمره)

ب) فرمان رسید این خانه از دشمن بگیرد (۵/۵ نمره)

ج) بشکست داغ دیر یاسین پشت ما را (۵/۵ نمره)

د) آنک امام ما علم بگرفته بر دوش (۲۵/۵ نمره)

هـ) جز تو که فرات رشحه‌ای از یم توست (۵/۵ نمره)

و) آسمان با هفت دست گرم و پنهانی دف می‌زد. (۵/۵ نمره)

ز) دف عشق با دست خون می‌زنند (۲۵/۵ نمره)

ح) به رقصی که بی پا و سر می‌کنند / چنین نغمه عشق سر می‌کنند (۵/۵ نمره)

ط) فرض است فرمان بردن از حکم جلودار (۵/۵ نمره)

۶ ابیات زیر را به نثر روان معنی کنید.

الف

خاک این ویرانه‌ها بویی از آن گنجینه دارد

جغد، بر ویرانه می‌خواند به انکار تو اما

ب

در هوای عاشقان پر می‌کشد با بی‌قراری آن کبوتر چاهی زخمی که او در سینه دارد

۷ ✨ مصراع دوم بیت زیر به چه مفهومی اشاره دارد؟

«چه جانانه چرخ جنون می‌زنند» دَف عشق با دست خون می‌زنند»

دستور

۸ ✨ نوع صفت بیانی موجود در هر گزینه را بنویسید.

الف

بنابراین خاله‌ام با همه تمگنی که داشت، به زندگی درویشانه‌ای قناعت کرده بود.

ب

از این سد روان، در دیده شاه ز هر موجی هزاران نیش می‌رفت

۹ ✨ با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«هلا منکر جان و جانان ما بزن زخم انکار بر جان ما»

الف) واژه مشخص شده چه نقش دستوری دارد؟

ب) نوع «و» را مشخص کنید.

آرایه‌های ادبی

۱۰ ✨ آرایه ادبی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف) ای کعبه به داغ ماتمت، نیلی پوش / وز تشنگیات فرات در جوش و خروش (حسن تعلیل - تناقض)

ب) باید به مژگان رفت گرد از طور سینین / باید به سینه رفت زین جا تا فلسطین (جناس ناقص - تشبیه)

ج) گاه سفر شد باره بر دامن برانیم / تا بوسه گاه وادی آیم برانیم (ایهام - تلمیح)

د) از آنها که خورشید فریادشان / دمید از گلوی سحرزادشان (حسن آمیزی - مجاز)

۱۱ ✨ در کدام بیت جناس همسان «تام» دیده می‌شود؟

الف) می‌گفت گرفته حلقه در بر کامروز منم چو حلقه بر در

ب) حکم جلودار است بر هامون بتازید هامون اگر دریا شود از خون، بتازید

تاریخ ادبیات

۱۲ ✨ درستی یا نادرستی موارد زیر را با توجه به آثار و مؤلف آنها مشخص کنید.

الف

هم صدا با حلق اسماعیل: حمید سبزواری

شعر خوانی: صبح بی تو

- ۱۳ * کدام گزینه، مصراع دوم بیت مقابل است؟ «خواستم از رنجش دوری بگویم، یادم آمد»
الف) بی تو حتی مهربانی حالتی از کینه دارد ب) عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد
- ۱۴ * مصراع اول بیت زیر به صورت نامرتب آمده است؛ آن را مرتب کنید.
انکار - جغد - اما - می خواند - به - ویرانه - بر - تو خاک این ویرانه ها بویی از آن گنجینه دارد
- ۱۵ * کدام یک از موارد زیر، تکمیل کننده مصراع «خواستم از رنجش دوری بگویم، یادم آمد» است؟
۱ - عشق اما کی خبر از شنبه و آدینه دارد ۲ - عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد

پاسخنامه تشریحی

۱

الف

مرهم

۲ گزینۀ «د» یا «چه جانانه چرخ جنون می‌زنند / دف عشق با دست خون می‌زنند»
بررسی نادرستی گزینه‌ها:

الف: سحرزاده‌شان ← سحرزادشان ب: مرحم ← مرهم ج: حلا ← هلا (آگاه باش)

۳

الف

عاشقانه به استقبال شهادت رفتن.

۴

الف

و از آنها که به شهادت رسیدند و خطر پذیرفتند.

۵

الف

الف) رزمندگان سوار بر اسب تندروی خود آمادۀ هجوم هستند. (صفحه ۸۶ کتاب درسی)
ب) امام خمینی (ره) دستور داد سرزمین فلسطین را از سلطۀ دشمنان (اسرائیلی‌ها) نجات دهید. (صفحه ۸۶ کتاب درسی)
ج) مصیبت و غم شهادت مردم دیر یاسین ما را بسیار غصه‌دار کرده است. (صفحه ۸۷ کتاب درسی)
د) اکنون رهبر ما آمادۀ حرکت و مبارزه شده است. (صفحه ۸۷ کتاب درسی)
ه) رود فرات با همهٔ موج بودنش در برابر دریای وجود (حضرت عباس) مانند قطره‌ای است. (صفحه ۸۹ کتاب درسی)
و) موجودات آسمانی با تمام وجود [روز بیست و دوم بهمن را] جشن می‌گرفتند. (صفحه ۹۰ کتاب درسی)
ز) با عشق به دنبال شهادت هستند. (صفحه ۹۱ کتاب درسی)
ح) آنها با بدن‌های تکه‌تکه جان می‌دهند و سرود عشق را زیبا می‌خوانند. (صفحه ۹۱ کتاب درسی)
ط) اطاعت کردن از حکم رهبر واجب است. (صفحه ۸۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) رزمندگان سوار بر اسب تندروی خود (۲۵/۰ نمره) آمادۀ هجوم هستند (۲۵/۰ نمره).
ب) امام خمینی (ره) دستور داد سرزمین فلسطین را (۲۵/۰ نمره) از سلطۀ دشمنان (اسرائیلی‌ها) نجات دهید. (۲۵/۰ نمره).
ج) مصیبت و غم شهادت مردم دیر یاسین (۲۵/۰ نمره) ما را بسیار غصه‌دار کرده است. (۲۵/۰ نمره)
د) اکنون رهبر ما آمادۀ حرکت و مبارزه شده است. (۲۵/۰ نمره)
ه) رود فرات با همهٔ موج بودنش در برابر دریای وجود (حضرت عباس) (۲۵/۰ نمره) مانند قطره‌ای است. (۲۵/۰ نمره)
و) موجودات آسمانی (۲۵/۰ نمره) با تمام وجود [روز بیست و دوم بهمن را] جشن می‌گرفتند (۲۵/۰ نمره).
ز) با عشق به دنبال شهادت هستند. (۲۵/۰ نمره)
ح) آنها با بدن‌های تکه‌تکه جان می‌دهند (۲۵/۰ نمره) و سرود عشق را زیبا می‌خوانند (۲۵/۰ نمره).
ط) فرمان بردن از حکم رهبر (۲۵/۰ نمره) واجب است (۲۵/۰ نمره).

۶

الف

کسی که وجود تو را باور ندارد مانند جفدی بر جهان بی‌تو ویران شده، فریاد انکار تو را سر می‌دهد، اما در خاک همین ویرانه‌ها، نشانه‌ای از گنج وجود تو دیده می‌شود.

ب

رنجی که در سینهٔ امام زمان (ع) است مانند کبوتری چاهی با بی‌قراری در حال و هوای عاشقان در پرواز است.

۷

الف

با اشتیاق به استقبال شهادت رفتن

۸

الف

درویشانه: صفت نسبی

ب

روان: صفت فاعلی

۹

الف

متمم (ب) واو عطف

۱۰

الف

الف) حسن تعلیل: دلیل ادبی و غیرواقعی برای پارچه‌های سیاه اطراف کعبه و خروشان بودن رود فرات آمده است. (صفحه ۸۹ کتاب درسی)
ب) جناس ناقص: رُفت و رَفت (جناس ناقص حرکتی) (صفحه ۸۷ کتاب درسی)
ج) تلمیح: اشاره به داستان حضرت موسی (ع) در صحرای وادی آیمین (صفحه ۸۶ کتاب درسی)

(د) مجاز: گلو مجاز از دهان (صفحه ۹۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) حسن تعلیل (ب) جناس ناقص (ج) تلمیح (د) مجاز

(هر مورد ۲۵/۰ نمره)

۱۱ ✖ گزینه «الف»: در بر (در آغوش)، بر در (بر روی در)

۱۲ ✖

الف

نادرست؛ هم صدا با حلق اسماعیل اثر «سید حسن حسینی» است.

۱۳ ✖ «ب» یا «عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد»

۱۴ ✖ جغد بر ویرانه می خواند به انکار تو اما

۱۵ ✖ ۲ یا عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۱۲ یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱..... واژگان
- ۱..... دستور
- ۲..... آرایه‌های ادبی
- ۲..... قرابت معنایی
- ۳..... معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۳..... تاریخ ادبیات

واژگان

۱ از بین واژه‌های زیر، معنای دو واژه نادرست است؛ معنای درست آنها را بنویسید.

«هنر: فضیلت و لیاقت / یکایک: صرف، تنها / ژنده: بزرگ و عظیم / خدو: آب دهان / سهم: ترسناک»

۲ معنای واژگان مشخص‌شده زیر را بنویسید.

الف

در داستان‌های حماسی ایران و اساطیر باستان، چهره انقلابی کاوه آهنگر بی‌نظیر است.

ب

درفشی که پشتیبان آن، دل دردمند و بازوی مردم رنج‌کشیده و بی‌پناه بود.

پ

سپس در لباس خوالیگری چالاک، خورش‌هایی حیوانی به او می‌خوراند.

ت

چو بر خواند کاوه، همه محضرش سَبَک، سویی پیران آن کشورش

ث

تو شاهی و گر از دها پیکری بباید زدن داستان، آوری

ج

بزد بر سرش ترگ بشکست خُرد

فریدون به رویارویی با ضحاک آمد و دست به گزر گاوسر برد.

ح

زور داری، چون نداری علم کار لاف آن نتوان به آسانی زدن

خ

علم در همه بابی لایق است و عالم در آن باب بر همه فایق.

۳ در هر گزینه املای یک واژه نادرست است؛ آن مورد را اصلاح کنید.

الف

بدر در میدان او حلالی بودی و رستم به دست او زالی.

۴

املای کدام واژه داخل کمانک، کامل‌کننده مفهوم عبارت است؟

الف) در (غزا - قضا) بر پهلوانی دست یافت / زود شمشیری بر آورد و شتافت

ب) همی رفت پیش اندرون مرد گرد / سپاهی بر او انجمن شد، نه (خورد - خرد)

دستور

۵ در عبارت زیر ابتدا نقش تبعی را پیدا کرده و سپس نوع آن را بنویسید.

مادر فریدون فرانک پسر را به البرز کوه می‌برد و به مردی پاک‌دین می‌سپرد.

۶ معنای فعل «شد» در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

الف) هنر خوار شد، جادویی ارجمند نهان راستی، آشکارا گزند

ب) از شب‌نم عشق، خاک آدم گل شد صد فتنه و شور در جهان حاصل شد

ج) یقین، مرد را دیده، بیننده کرد شد و تکیه بر آفریننده کرد

د) چو آتش در سپاه دشمن افتاد ز آتش هم کمی سوزنده‌تر شد

۷ برای هر کدام از واژگان مشخص‌شده، در گذر زمان کدام یک از وضعیتهای چهارگانه پیش آمده است؟

الف

از آن چرم کآهنگران پشت پای بیوشند هنگام زخمِ درای

ب

آن مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط، قلم در نهاد.

۸

وضعیت کدام واژه مشخص شده در گذر زمان همانند کلمه «محضر» در مصراع «بدرید و بسپرد محضر به پای» است؟

الف) پای راست افکار شد.

ب) اختلاف صیادان آنجا متواتر.

ج) پا در رکاب راهوار خویش دارند.

۹

اجزای جمله دوم بیت زیر را مطابق زبان معیار مرتب کنید.

«خروشید و زد دست بر سر ز شاه که شاهان منم کاوه دادخواه»

آرایه‌های ادبی

۱۰

«مجاز» به کار رفته در بیت زیر، چه مفهومی دارد؟

«همی بر خروشید و فریاد خواند جهان را سراسر، سوی داد خواند»

۱۱

در هریک از ابیات زیر، قسمت‌های مشخص شده بیانگر چه آرایه ادبی است؟

الف

جهان را سراسر سوی داد خواند

همی بر خروشید و فریاد خواند

ب

بریده دل از ترس گیهان خدیو

خروشید کای پایمردان دیو

قربت معنایی

۱۲

کدام یک از زمینه‌های حماسه در بیت زیر وجود دارد؟

«چو ضحاک بر تخت شد شهریار بر او سالیان انجمن شد هزار»

قلمرو فکری (۸ نمره)

۱۳ هر یک از مفاهیم ستون سمت راست، متناسب با کدام یک از ابیات است؟ (در ستون سمت چپ یک مورد اضافی است.)

بیت	مفهوم
(۱) خروشید و زد دست بر سر ز شاه / که شاهان منم کاوه دادخواه	الف) عصبانی و خشمگین شدن
(۲) بیفشرد چون کوه پا بر زمین / بخایید دندان به دندان کین	ب) از زیر سلطه بیرون آمدن
(۳) با جوانان چو دست بگشادی / پای گردون پیر بر بستی	ج) تظلم و دادخواهی
(۴) کسی کاو هوای فریدون کند / دل از بند ضحاک بیرون کند	

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۱۴ با توجه به دو بیت زیر جاهای خالی را کامل کنید.

«خروشید کای پایمردان دیو همه سوی دوزخ نهادید روی
بریده دل از ترس گیهان خدیو سپردید دل‌ها به گفتار اوی»
کاوه معتقد است که پایمردان دیو از دل بریدند و به دل سپردند.

۱۵ کدام ویژگی شعر حماسی در بیت زیر دیده می‌شود؟

«همی رفت پیش اندرون مرد گُرد / سپاهی بر او انجمن شد، نه خُرد»

الف) مَلّی (ب) قهرمانی (ج) قهرمانی و مَلّی

۱۶ بیت «هنر خوار شد، جادویی ارجمند / نهان راستی، آشکار گزند» به کدام پدیده اجتماعی اشاره دارد؟

۱۷ معنی اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) کشید اژدها را به تنگی فراز

ب) نباشم بدین محضر اندر گوا

۱۸ معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) چو آن آهنین کوه آمد به دشت / همه رزمگه کوه فولاد گشت (۵/۵ نمره)

ب) همه برده سر در گریبان فرو (۲۵/۵ نمره)

ج) چو غلتید در خاک آن ژنده فیل / بزد بوسه بر دست او جبرئیل (۵/۵ نمره)

د) شماریت با من ببايد گرفت (۲۵/۵ نمره)

هـ) نباشم بدین محضر اندر گوا / نه هرگز برانديشم از پادشا (۵/۵ نمره)

و) بدرید و بسپرد محضر به پای (۲۵/۵ نمره)

ز) ز نزدیک ضحاک بیرون شدند (۲۵/۵ نمره)

ح) بدر در میدان او هلالی بودی. (۵/۵ نمره)

ط) استعداد مجرّد جز حسرت روزگار نیست. (۵/۵ نمره)

ی) فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ (۲۵/۵ نمره)

ک) پرید از رخ کفر در هند رنگ (۲۵/۵ نمره)

تاریخ ادبیات

۱۹ غلامحسین یوسفی در کتاب به تحلیل داستان «کاوه دادخواه» پرداخته است.

۲۰ جاهای خالی را با واژه‌های داخل کمانک کامل کنید.

الف) در داستان‌های ایرانی ضحاک مظهر و زشتی و بدی است. (اهریمن - خوی شیطانی)

ب) در اساطیر ایران، ماران بر دوش ضحاک تجسّمی از و بیداد و منش خبیث است. (خوهای اهریمنی - اهریمن)

پاسخنامه تشریحی

۱ یکایک: ناگهان - سهم: ترس

(صفحه ۱۰۱، ۱۱۲، ۱۱۴ و ۱۱۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

یکایک: ناگهان (۲۵/۰ نمره) - سهم: ترس (۲۵/۰ نمره)

۲

الف

اساطیر: افسانه‌ها و داستان‌های خدایان و پهلوانان ملل قدیم

ب

درفش: پرچم؛ بیرق

پ

خوالیگر: آشپز

ت

سَبُک: سریع و شتابان

ث

آوری: بی‌گمان، بی‌تردید، به‌طور قطع

ج

ترگ: کلاه‌خود

گرز گاوسر: گری که سر آن شبیه سرِ گاو بوده است.

ح

لاف: سخنان بی‌پایه و اساس، دعوی باطل، ادعا

خ

فایق: دارای برتری، مسلط، چیره

۳

الف

هلالی

۴ الف: غزا؛ پیکار، جنگ (صفحه ۱۱۴ کتاب درسی) (ب) خُرد: کوچک (صفحه ۱۰۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف: غزا (۲۵/۰ نمره) (ب) خُرد (۲۵/۰ نمره)

۵

فرانک - بدل

۶

گزینۀ «ج»

فعل «شد» در گزینۀ «ج» به معنای «رفت» و غیراسنادی است، اما در سایر گزینه‌ها به معنای «گشت» و اسنادی است.

۷

الف

«وضعیت الف» یا «از فهرست واژگان حذف شده» یا «محذوف» یا «متروک»

ب

«وضعیت ب» یا «با از دست دادن معنای پیشین و پذیرفتن معنای جدید به دوران بعد منتقل شود» یا «تحول معنایی» یا «تغییر معنایی»

۸

(ب) اختلاف

۹

ز شاه دست بر سر زد یا «دست ز شاه بر سر زد»

۱۰

واژه «جهان» مجاز از «مردم» است.

۱۱

الف

ایهام (در دو معنی «فریاد» و «عدالت»)

ب

استعاره یا مجاز (استعاره یا مجاز با علاقه شباهت از ضحاک)

۱۲

هزار سال پادشاهی کردن ضحاک با تجربه علمی و منطق عینی هم‌سازی ندارد، بنابراین زمینه حماسی بیت «خرق عادت» یا «حوادث خارق‌العاده» است.

۱۳

الف ← (۲) دندان به دندان خاییدن کنایه از عصبانی شدن (صفحه ۱۱۱ کتاب درسی)

ب ← (۴) دل از بند ضحاک بیرون کردن کنایه از خارج شدن از زیر سلطه (صفحه ۱۰۳ کتاب درسی)

ج ← (۱) مصراع دوم به دادخواهی کاوه اشاره دارد. (صفحه ۱۰۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف ← (۲) (۲۵/۰ نمره) ب ← (۴) (۲۵/۰ نمره) ج ← (۱) (۲۵/۰ نمره)

۱۴ «خدا» - «ضحاک»

۱۵ (ج) قهرمانی و ملی

۱۶ از بین رفتن ارزش‌ها (رواج ناهنجاری‌ها در جامعه / بی‌ارزش شدن فضایل اخلاقی)

۱۷

الف

ضحاک را در تنگنا و سختی قرار داد.

ب

من شاهدهی برای این استشهدانامه نخواهم بود (استشهدانامه را تأیید نمی‌کنم).

۱۸

الف) وقتی آن پهلوان (عمرو) وارد میدان جنگ شد، هیکل درشت پهلوان تمام فضای میدان جنگ را پر کرد. (صفحه ۱۱۰ کتاب درسی)

ب) همه سپاهیان اسلام با دیدن عمرو ترسیده بودند. (صفحه ۱۱۰ کتاب درسی)

ج) وقتی آن پهلوان (عمرو) کشته شد، جبرئیل از او (حضرت علی (ع)) تشکر و قدردانی کرد. (صفحه ۱۱۲ کتاب درسی)

د) [کاوه به ضحاک می‌گوید]: باید برای این کارت به من حساب پس بدهی. (صفحه ۱۰۲ کتاب درسی)

هـ) [کاوه می‌گوید]: من این استشهدانامه را امضا نمی‌کنم و هرگز از پادشاه (ضحاک) نمی‌ترسم. (صفحه ۱۰۲ کتاب درسی)

و) [کاوه استشهدانامه را] پاره کرد و زیر پا انداخت. (صفحه ۱۰۲ کتاب درسی)

ز) از زیر سلطه ضحاک بیرون آمدند. (صفحه ۱۰۳ کتاب درسی)

ح) در میدان کشتی ماه کامل همچون ماه نو (هلال) به نظر می‌آمد. (حتی افراد قدرتمند در برابر او ضعیف به نظر می‌آمدند). (صفحه ۱۰۶ کتاب درسی)

ط) داشتن استعداد تنها، (بدون علم) به‌جز افسوس و غم روزگار نتیجه‌ای ندارد. (صفحه ۱۰۶ کتاب درسی)

ی) آسمان از ترس آن جنگ رنگ از رویش پریده بود (ترسیده بود). (صفحه ۱۱۱ کتاب درسی)

ک) [با کشته شدن پهلوان عرب و شجاعت علی (ع)] کافران در دورترین نقاط جهان ترسیدند. (صفحه ۱۱۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) وقتی آن پهلوان (عمرو) وارد میدان جنگ شد (۲۵/۰ نمره)، هیکل درشت پهلوان تمام فضای میدان جنگ را پر کرد. (۲۵/۰ نمره)

ب) همه سپاهیان اسلام با دیدن عمرو ترسیده بودند. (۲۵/۰ نمره)

ج) وقتی آن پهلوان (عمرو) کشته شد (۲۵/۰ نمره) جبرئیل از او (حضرت علی (ع)) تشکر و قدردانی کرد. (۲۵/۰ نمره)

د) [کاوه به ضحاک می‌گوید]: باید برای این کارت به من حساب پس بدهی. (۲۵/۰ نمره)

هـ) [کاوه می‌گوید]: من این استشهدانامه را امضا نمی‌کنم (۲۵/۰ نمره) و هرگز از پادشاه (ضحاک) نمی‌ترسم. (۲۵/۰ نمره)

و) [کاوه استشهدانامه را] پاره کرد و زیر پا انداخت. (۲۵/۰ نمره)

ز) از زیر سلطه ضحاک بیرون آمدند. (۲۵/۰ نمره)

ح) در میدان کشتی ماه کامل (۲۵/۰ نمره) همچون ماه نو (هلال) به نظر می‌آمد (۲۵/۰ نمره). (حتی افراد قدرتمند در برابر او ضعیف به نظر می‌آمدند).

ط) داشتن استعداد تنها، (بدون علم) (۲۵/۰ نمره) به‌جز افسوس و غم روزگار نتیجه‌ای ندارد. (۲۵/۰ نمره)

ی) آسمان از ترس آن جنگ رنگ از رویش پریده بود (ترسیده بود). (۲۵/۰ نمره)

ک) [با کشته شدن پهلوان عرب و شجاعت علی (ع)] کافران در دورترین نقاط جهان ترسیدند. (۲۵/۰ نمره)

۱۹ چشمه روشن

۲۰ الف) در داستان‌های ایرانی، ضحاک مظهر خوی شیطانی است. ب) ماران بر دوش ضحاک تجسمی از خوهای اهریمنی است.

(صفحه ۹۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) خوی شیطانی (۲۵/۰ نمره) ب) خوهای اهریمنی (۲۵/۰ نمره)

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۱۴ یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱..... واژگان
- ۱..... قرابت معنایی
- ۱..... دستور
- ۲..... آرایه‌های ادبی
- ۳..... معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۴..... شعرخوانی: وطن

واژگان

۱ در هر بیت املای یک واژه نادرست است، شکل صحیح آن را بنویسید.

الف) ز هر کشوری مهتران را بخواست / که در پادشاهی کند پشت راست

ب) اگر هفت کشور به شاهی تو راست / چرا رنج و سختی همه بحر ماست

ج) از علی آموز اخلاص امل / شیر حق را دان منزّه از دغل

د) بر مصطفی بهر رخصت دوید / ازو خاست دستوری اّما ندید

۲ از بین گروه واژه‌های زیر، معنای دو واژه نادرست است؛ درست آنها را بنویسید.

«پایمردی: شفاعت - چنبر: کمند - هژبر: خشمگین - زَنَخدان: چانه - خَنیده: نامدار - مَخَنقه: گردن»

قرابت معنایی

(قلمرو فکری (۸ نمره)

۳ هر یک از مفاهیم ستون سمت راست، متناسب با کدام یک از ابیات است؟ (در ستون سمت چپ یک مورد اضافی است.)

مفهوم	بیت
الف) عصبانی و خشمگین شدن	۱) خروشید و زد دست بر سر ز شاه / که شاهان منم کاوۀ دادخواه
ب) از زیر سلطه بیرون آمدن	۲) بیفشرد چون کوه پا بر زمین / بخایید دندان به دندان کین
ج) تظلم و دادخواهی	۳) با جوانان چو دست بگشادی / پای گردون پیر بربستی
	۴) کسی کاو هوای فریدون کند / دل از بند ضحاک بیرون کند

دستور

۴ با توجه به عبارت زیر، موارد ذکر شده در داخل کمانک را پاسخ دهید.

الف) برافراخت پس دستِ خیبر گشا (نوع وابستهٔ پسین مشخص شود).

۵ درستی یا نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

الف) در مصراع نخست بیت «زره لخت لخت و قبا چاک چاک / سر روی مردان پُر از گرد و خاک» نوع «و» عطف است.

۶ در هر یک از بیت‌های زیر تعداد گروه‌های اسمی را مشخص کنید.

الف)

شیر حق را دان منزّه از دغل

از علی آموز اخلاص عمل

ب)

افتخار هر نبی و هر ولی

او خدو انداخت در روی علی

پ

گفت بر من تیغ تیز افراشتی

از چه افکندی مرا بگذاشتی

ت

شیر حَقَم نیستم شیر هوا

فعل من بر دین من باشد گوا

ث

به جز بازوی دین و شیر خدا

که شد طالب رزم آن ازدها

۷ در بیت‌های زیر «مجاز»ها را بیابید.

الف

رود ذره‌ای گر ز خاکت به باد

به خون من آن ذره آغشته باد

ب

دلیران میدان گشوده نظر

که بر کینه اوّل که بندد کمر

پ

مرا اوج عزّت در افلاک توست

به چشمان من کیمیا، خاک توست

ت

منم پور ایران و نام‌آورم

ز نیروی شیران بود گوهرم

۸ با توجه به بیت‌های زیر، موارد خواسته‌شده را پاسخ دهید.

«چو نمود رخ شاهد آرزو

به هم حمله کردند باز از دو سو

چنان دید بر روی دشمن ز خشم

که شد ساخته کارش از زهر چشم

برافراخت پس دست خیبر گشا

پی سر بریدن بیفشرد پا

چو شیر خدا راند بر خصم، تیغ

به سر کوفت شیطان دو دست دریغ

بر مصطفی بهر رخصت دوید

ازو خواست دستوری اما ندید

الف

آرایه «حس آمیزی» را در بیت پایانی مشخص کنید.

ب

«اضافه تشبیهی» را در بیت اوّل مشخص کنید.

پ

«مجاز» به کار رفته در بیت دوم را مشخص کنید.

ت

بیت سوم به چه واقعه مهمّی «تلمیح» دارد؟

ث

مفهوم کنایه به کار رفته در بیت چهارم را بنویسید.

۹

در بیت «چو آن آهین کوه آمد به دشت / همه رزمگه کوه فولاد گشت» کدام آرایه بارز حماسه وجود دارد؟

الف) ایهام

ب) تضاد

ج) اغراق

د) تضمین

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۱۰ کدام عبارت، برابر معنایی هر یک از مفاهیم زیر است؟

عبارت	مفهوم
۱- راه تافتن	الف) نپذیرفتن ب) تغییر مسیر دادن
۲- بخایید دندان به دندان کین	
۳- تن درندادن	
۴- از فرط هیجان لَگه دویدن	

۱۱ واژه‌های مشخص‌شده در بیت زیر، معرف کدام شخصیت‌های تاریخی هستند؟

«سپر بر سر آورد شیرِ اله / عَلم کرد شمشیرِ آن اژدها»

۱۲ معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) چو آن آهنین کوه آمد به دشت / همه رزمگه کوه فولاد گشت (۵/ نمره)

ب) همه برده سر در گریبان فرو (۲۵/ نمره)

ج) چو غلتید در خاک آن ژنده فیل / بزد بوسه بر دست او جبرئیل (۵/ نمره)

د) شماریت با من بیاید گرفت (۲۵/ نمره)

ه) نباشم بدین محضر اندر گوا / نه هرگز براندیشم از پادشا (۵/ نمره)

و) بدرّید و بسپرد محضر به پای (۲۵/ نمره)

ز) ز نزدیک ضحاک بیرون شدند (۲۵/ نمره)

ح) بدر در میدان او هلالی بودی. (۵/ نمره)

ط) استعداد مجرّد جز حسرت روزگار نیست. (۵/ نمره)

ی) فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ (۲۵/ نمره)

ک) پرید از رخ کفر در هند رنگ (۲۵/ نمره)

۱۳ معنی ساده و روان هر یک از بیت‌های زیر را بنویسید.

الف

به چشمان من کیمیا خاک توست

مرا اوج عزّت در افلاک توست

ب

به خون من آن ذره آغشته باد

رود ذره‌ای گر ز خاکت به باد

پ

به یزدان، که بدتر ز اهریمن است

کسی کز بدی، دشمن میهن است

ت

در صلح بستند بر روی هم

دویدند از کین دل سوی هم

ث

که بر کینه اوّل که بندد کمر

دلیران میدان گشوده نظر

ج

که ناگاه عمرو آن سپهر نبرد

برانگیخت ابرش برافشانند گرد

ح

چو آن آهنین کوه آمد به دشت

همه رزمگه کوه فولاد گشت

خ

فلک باخت از سهم آن جنگ، رنگ

بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ

د

چو نمود رخ شاهد آرزو

به هم حمله کردند باز از دو سو

ذ

چنین آن دو ماهر در آداب ضرب

ز هم رد نمودند هفتاد حرب

ر

چنان دید بر روی دشمن ز خشم

که شد ساخته کارش از زهر چشم

چو غلتید در خاک آن ژنده‌فیل

بزد بوسه بر دست او، جبرئیل

شعر خوانی: وطن

۱۴ ✧ مصراع دوم بیت زیر را بنویسید.

..... مرا اوج عزّت در افلاک توست

۱۵ ✧ با توجه به شعرهای حفظی در هر یک از ابیات زیر، برخی واژه‌ها جابه‌جا شده‌اند؛ آنها را در جای خود قرار دهید.

الف

رود گر ذره‌ای ز خاکت به باد

آن ذره به خون من آغشته باد

پاسخنامه تشریحی

۱ الف (بخواست (صفحه ۱۰۱ کتاب درسی) ب) بهر (صفحه ۱۰۲ کتاب درسی)

ج) عمل (صفحه ۱۱۴ کتاب درسی) د) خواست (صفحه ۱۱۰ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) بخواست ب) بهر ج) عمل د) خواست

(هر مورد ۲٫۵ نمره)

۲ هژبر: شیر

مخنقه: گردن‌بند

۳ الف ← (۲) دندان به دندان خاییدن کنایه از عصبانی شدن (صفحه ۱۱۱ کتاب درسی)

ب ← (۴) دل از بند ضحاک بیرون کردن کنایه از خارج شدن از زیر سلطه (صفحه ۱۰۳ کتاب درسی)

ج ← (۱) مصراع دوم به دادخواهی کاوه اشاره دارد. (صفحه ۱۰۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف ← (۲) (۲٫۵ نمره) ب ← (۴) (۲٫۵ نمره) ج ← (۱) (۲٫۵ نمره)

۴

الف

واژه «خیبرگشا» صفت بیانی (فاعلی) است.

۵

الف

نادرست؛ نوع «و» ربط است.

۶

الف

علی - اخلاص عمل - شیر حق - منزه - دغل (پنج گروه اسمی)

ب

او - خدو - روی علی - افتخار هر نبی - افتخار هر ولی (پنج گروه اسمی)

پ

من - تیغ تیز - چه - من (چهار گروه اسمی)

ت

شیر حق - شیر هوا - فعل من - دین من - گوا (پنج گروه اسمی)

ث

بازوی دین - شیر خدا - طالب رزم آن ازدها (سه گروه اسمی)

۷

الف

خاک مجاز از سرزمین

ب

نظر مجاز از چشم

پ

افلاک مجاز از تمامی کشور

ت

ایران مجاز از مردم ایران

۸

الف

ندیدن دستور: حس آمیزی

ب

شاهد آرزو: اضافه تشبیهی

پ

چشم مجاز از نگاه

ت

اشاره به رشادت حضرت علی (ع) در جنگ خیبر: تلمیح

ث

بر خصم تیغ راندن کنایه از سر بریدن و کشتن عمرو / دست بر سر کوفتن کنایه از ناراحتی و افسوس خوردن

۹

گزینه ج) اغراق

۱۰

الف) ۳ - تن در ندادن

(ب) ۱ ← راه یافتن

۱۱ شیر اله: حضرت علی اژدها: عمرو

۱۲ الف وقتی آن پهلوان (عمرو) وارد میدان جنگ شد، هیكل درشت پهلوان تمام فضای میدان جنگ را پر کرد. (صفحه ۱۱۰ کتاب درسی)

(ب) همه سپاهیان اسلام با دیدن عمرو ترسیده بودند. (صفحه ۱۱۰ کتاب درسی)

(ج) وقتی آن پهلوان (عمرو) کشته شد، جبرئیل از او (حضرت علی (ع)) تشکر و قدردانی کرد. (صفحه ۱۱۲ کتاب درسی)

(د) [کاوه به ضحاک می‌گوید: باید برای این کارت به من حساب پس بدهی. (صفحه ۱۰۲ کتاب درسی)]

(ه) [کاوه می‌گوید: من این استشهدنامه را امضا نمی‌کنم و هرگز از پادشاه (ضحاک) نمی‌ترسم. (صفحه ۱۰۲ کتاب درسی)]

(و) [کاوه استشهدنامه را] پاره کرد و زیر پا انداخت. (صفحه ۱۰۲ کتاب درسی)

(ز) از زیر سلطه ضحاک بیرون آمدند. (صفحه ۱۰۳ کتاب درسی)

(ح) در میدان کشتی ماه کامل همچون ماه نو (هلال) به نظر می‌آمد. (حتی افراد قدرتمند در برابر او ضعیف به نظر می‌آمدند). (صفحه ۱۰۶ کتاب درسی)

(ط) داشتن استعداد تنها، (بدون علم) به‌جز افسوس و غم روزگار نتیجه‌ای ندارد. (صفحه ۱۰۶ کتاب درسی)

(ی) آسمان از ترس آن جنگ رنگ از رویش پریده بود (ترسیده بود). (صفحه ۱۱۱ کتاب درسی)

(ک) [با کشته شدن پهلوان عرب و شجاعت علی (ع)] کافران در دورترین نقاط جهان ترسیدند. (صفحه ۱۱۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف وقتی آن پهلوان (عمرو) وارد میدان جنگ شد (۲۵/۰ نمره)، هیكل درشت پهلوان تمام فضای میدان جنگ را پر کرد. (۲۵/۰ نمره)

(ب) همه سپاهیان اسلام با دیدن عمرو ترسیده بودند. (۲۵/۰ نمره)

(ج) وقتی آن پهلوان (عمرو) کشته شد (۲۵/۰ نمره) جبرئیل از او (حضرت علی (ع)) تشکر و قدردانی کرد. (۲۵/۰ نمره)

(د) [کاوه به ضحاک می‌گوید: باید برای این کارت به من حساب پس بدهی. (۲۵/۰ نمره)]

(ه) [کاوه می‌گوید: من این استشهدنامه را امضا نمی‌کنم (۲۵/۰ نمره) و هرگز از پادشاه (ضحاک) نمی‌ترسم. (۲۵/۰ نمره)]

(و) [کاوه استشهدنامه را] پاره کرد و زیر پا انداخت. (۲۵/۰ نمره)

(ز) از زیر سلطه ضحاک بیرون آمدند. (۲۵/۰ نمره)

(ح) در میدان کشتی ماه کامل (۲۵/۰ نمره) همچون ماه نو (هلال) به نظر می‌آمد (۲۵/۰ نمره). (حتی افراد قدرتمند در برابر او ضعیف به نظر می‌آمدند).

(ط) داشتن استعداد تنها، (بدون علم) (۲۵/۰ نمره) به‌جز افسوس و غم روزگار نتیجه‌ای ندارد. (۲۵/۰ نمره)

(ی) آسمان از ترس آن جنگ رنگ از رویش پریده بود (ترسیده بود). (۲۵/۰ نمره)

(ک) [با کشته شدن پهلوان عرب و شجاعت علی (ع)] کافران در دورترین نقاط جهان ترسیدند. (۲۵/۰ نمره)

۱۳

الف

[ای وطن] بالاترین ارزش و بزرگی من حضور داشتن من در آسمان، زمین و تمامی پهنهٔ توست و خاک تو در نظر من، مانند کیمیا نادر و ارزشمند است.

ب

[ای وطن] اگر بخش بسیار کوچکی از زمین تو به دست دشمن نابود شود، بهتر است خون من به خاک آن زمین آمیخته باشد و پیش از نابود شدن آن من کشته شده باشم.

پ

کسی که به خاطر بد بودن خودش، دشمن وطن است به خدا قسم که چنین شخصی از شیطان هم بدتر است.

ت

آن دو مبارز با کینه و دشمنی تمام به هم حمله کردند و در پی صلح و دوستی نبودند و راهی به‌جز جنگ باقی نگذاشتند.

ث

دلیران و جنگ‌جویان میدان نبرد، منتظر بودند تا ببینند چه کسی نخست به میدان می‌آید و برای مبارزه آماده می‌شود.

ج

ناگهان عمرو، آن پهلوان دلیر (سرآمد جنگ‌جویان) اسب خود را به حرکت درآورد و آمادهٔ مبارزه شد.

وقتی که عمرو تنومند وارد میدان نبرد شد، مانند کوهی از فولاد تمام میدان نبرد را اشغال کرد و گویی که میدان جنگ به کوهی از فولاد تبدیل شد.

ح

آسمان از ترس جنگ رنگ باخته بود و به راستی جنگ دلیران، ترسناک و دشوار است.

خ

وقتی که پهلوان حریف در حمله موفق و پیروز نشد، بار دیگر دو پهلوان به هم حمله کردند.

د

آن دو مبارز به خاطر مهارت فراوان با انواع وسایل جنگی به نبرد پرداختند و ضربه‌های زیادی را از هم دفع کردند.

ذ

علی (ع) نگاهی از خشم بر عمرو افکند به گونه‌ای که انگار همان نگاه، عمرو را از بین برد و او خود را شکست‌خورده دانست.

ر

هنگامی که عمرو قدرتمند بر زمین افتاد و کشته شد، جبرئیل بر دستان علی (ع) بوسه زد و از او تقدیر کرد.

۱۴ به چشمان من کیمیا خاک توست

۱۵

الف

رود ذره‌ای گر ز خاکت به باد

به خون من آن ذره آغشته باد

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۱۵ یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱ واژگان
- ۱ دستور
- ۲ آرایه‌های ادبی
- ۲ قرابت معنایی
- ۲ معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۳ تاریخ ادبیات

واژگان

۱ کدام گزینه معادل معنایی واژه مشخص شده نیست؟

«جمله به طریق تعاون قوتی کنید تا دام از جای برگیریم.»

الف) مظاهر (ب) التفات (ج) معونت (د) پشتیبانی

۲ معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

«زاغی در حوالی آن بر درختی بزرگ گشن خانه داشت.»

۳ معنی واژه مشخص شده را بنویسید.

الف) به معونت و مظاهر ایشان از دست صیاد بجستم.

ب) در ناحیه‌ی شقیقه اش یک سوراخ دیده می شد.

۴ در هر عبارت املای یک واژه نادرست است؛ شکل صحیح آن را بنویسید.

الف) ایشان حقوق مرا به طاعت و مناصحت بگذارند و به معونت و مظاهر ایشان از دست صیاد بجستم.

دستور

۵ هسته و وابسته هر یک از گروه‌های اسمی مشخص شده را بنویسید.

الف) موش این بشنود و زود در بریدن بندها ایستاد.

ب) کبوتران فرمان وی بکردند و دام برکنندند و سر خویش گرفت.

پ) موش گفت: ای دوست عزیز و رفیق موافق، تو را در این رنج که افکند؟

۶ هر یک از جملات زیر، چند گروه اسمی دارند؟ آنها را مشخص کنید.

الف) در ناحیت کشمیر متصدی خوش و مرغزاری نزه بود.

ب) پر زاغ چون دم طاوس نمودی.

پ) کبوتران اضطرابی می کردند و هر یک خود را می کوشید.

ت) جمله به طریق تعاون قوتی کنید تا دام از جای برگیریم که رهایش ما در آن است.

ث) مطوقه چون دید که صیاد در قفای ایشان است.

ج) عادت اهل مکرمات این است و عقیدت ارباب مودت بدین خصلت پسندیده و سیرت ستوده در موالات تو صافی تر گردد.

۷ در متن زیر «حذف شناسه» در کدام قسمت صورت گرفته است؟ آن را بنویسید.

«کبوتران اضطرابی می کردند و هریک خود را می کوشید. مطوقه گفت: جای مجادله نیست.»

آرایه‌های ادبی

۸ با توجه به بیت زیر به سوالات زیر پاسخ دهید.

درفشان لاله در وی، چون چراغی ولیک از دود او بر جانش داغی

الف وجه شبه تشبیه موجود در بیت را بیابید و بنویسید.

ب کدام واژه دلالت بر وجود آرایه تشبیه در بیت دارد؟

پ در قافیه مصراع دوم چه آرایه ادبی وجود دارد؟

۹ آرایه‌های «تشبیه، کنایه و استعاره» را در موارد زیر نشان دهید.

الف چون او را در بند بلا بسته دید، بر رخسار، جوی‌ها براند:

ب از عکس ریاحین او، پَر زاغ چون دُم طاووس نمودی:

پ با دَهای تمام و خرد بسیار، گرم و سرد روزگار دیده:

۱۰ در جدول زیر برای هر یک از موارد ستون «الف» یک آرایه مناسب از ستون «ب» انتخاب کنید. (یک مورد در ستون «ب» اضافی است).

ستون «الف»		ستون «ب»
الف	چون او را در بند بلا بسته دید، زهابِ دیدگان بگشاد و بر رخسار، جوی‌ها براند	۱ متناقض‌نما
ب	به رقصی که بی پا و سر می‌کنند چنین نغمهٔ عشق سر می‌کنند	۲ تضمین
		۳ استعاره

قربت معنایی

۱۱ مفهوم کلی عبارت زیر را بنویسید.

«مرغزاری نَره بود که از عکس ریاحین او، پَر زاغ چون دُم طاووس نمودی و در پیش جمال او دُم طاووس به پَر زاغ مانستی.»

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۱۲ معنی و مفهوم اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف در وقت فراغ موافقت اولی‌تر، و اَلّا طاعنان مَجالِ وقیعت یابند.

۱۳ گویندهٔ هر عبارت از کدام ویژگی اخلاقی برخوردار است؟

الف مرا نیز از عهدۀ لوازم ریاست بیرون باید آمد و مواجِبِ سیادت را به آدا رسانید.

۱۴ معنی عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف گرازان به تگ ایستاد.

۱۵ ابیات و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید.

الف

کبوتران اشارت او را امام ساختند و راه بتافتند و صیاد خایب باز گشت.

۱۶

معنی هر یک از عبارات‌های زیر را بنویسید.

الف

غافل‌وار فرود آمدند و جمله در دام افتادند.

ب

من باری جای نگه می‌دارم.

پ

کبوتران اضطرابی می‌کردند و هر یک خود را می‌کوشید.

ت

زاغ با خود اندیشید که بر اثر ایشان بروم و معلوم گردانم فرجام کار ایشان چه باشد که من از مثل این واقعه ایمن نتوانم بود.

ث

کبوتران فرمان وی بکردند و دام برکنندند و سر خویش گرفت.

ج

چون او را در بندِ بلا بسته دید، زه آب دیدگان بگشاد و بر رخسار جوی‌ها براند.

آن‌گاه به جدّ و رغبت بندهای ایشان تمام ببرید و مَطَوَّقه و یارانش مطلق و ایمن باز گشتند.

ح

صیاد در پی ایشان ایستاد، بر آن امید که آخر درماند و بیفتند.

خ

و از تجارب برای دفع حوادث سلاح‌ها توان ساخت.

د

مَطَوَّقه کبوتران را فرمود که: «فرود آیید.» فرمان او نگاه داشتند و جمله بنشستند.

ذ

موش، گرم و سردِ روزگار دیده و خیر و شرّ احوال مشاهدت کرده.

ر

مَطَوَّقه گفت: ای دوست، ابتدا از بریدن بندِ اصحابِ اولی‌تر.

ز

این حدیث را مکرّر می‌کنی؛ مگر تو را به نفسِ خویش حاجت نمی‌باشد؟

ژ

صیاد جال باز کشید و حَبّه بینداخت و در کمین بنشست. ساعتی بود.

س

می‌ترسم که اگر از گشادن عقده‌های من آغاز کنی ملول شوی و بعضی از ایشان در بند بمانند.

ش

اهمال جانب من جایز نشمری.

۱۷

هریک از مفاهیم ستون «الف» با کدام‌یک از عبارات ستون «ب» مطابقت دارد. (در ستون «ب» یک مورد اضافی است).

الف	ب
الف) مرا نیز از عهده‌لوازم ریاست بیرون باید آمد	۱) وفاداری عاشق به معشوق
ب) کرد فرامش ره و رفتار خویش / ماند غرامت‌زده از کار خویش	۲) مهمان‌نوازی
ج) گویند ز عشق کن جدایی این نیست طریق آشنایی	۳) نتیجه‌بد تقلید کورکورانه
د) گفتم که چو ناگه آمدی، عیب مگیر / چشمِ تر و نانِ خشک و روی تازه	۴) گرم و سرد روزگار دیده
	۵) حق‌شناسی

۱۸

ابیات و عبارات زیر را به نثر روان، بازگردانی کنید.

الف

من ریاست این کبوتران تکفل کرده‌ام.

ب

به معونت و مظاهرت ایشان از دست صیاد بجستم.

تاریخ ادبیات

۱۹

در هر گروه نام یکی از پدیدآوردگان آثار به درستی بیان نشده است؛ درست آنها را بنویسید.

الف

روزها: دکتر محمد علی اسلامی ندوشتن - اسرار التوحید: محمد عوفی - بهارستان: جامی

ب

روضه خلد: مجد خوافی - شلوارهای وصله دار: کامور بخشایش - هم صدا با حلق اسماعیل: سید حسن حسینی

۲۰

جدول زیر را کامل کنید.

نام کتاب	الف	ب	پ	ت
بوستان			غزلیات شمس	
پدید آورنده		نجم الدین رازی		ابوالمعالی نصرالله منشی

پاسخنامه تشریحی

۱ «ب» یا «التفات»

نکته: واژه «التفات» به معنی «توجه» است. سایر واژه‌ها به معنی «یاری» هستند.

۲ انبوه یا پرشاخ و برگ

۳

الف یاری، پشتیبانی

ب قسمت فوقانی خارجی استخوان سر، گیج گاه

۴

الف بگزارند

۵

الف بریدن: هسته / بندها: وابسته

ب فرمان: هسته / وی: وابسته / سر: هسته / خویش: وابسته

پ رفیق: هسته / موافق: وابسته / این: وابسته / رنج: هسته

۶

الف ناحیت کشمیر - متمیّذی خوش - مرغزاری نزه (سه گروه اسمی)

ب پر زاغ - دم طاووس (دو گروه اسمی)

پ کبوتران - اضطرابی - هر یک - خود (چهار گروه اسمی)

ت جمله - طریق تعاون - قوّتی - دام - جای - رهايش ما - آن (هفت گروه اسمی)

ث مطوّقه - صیّاد - قفای ایشان (سه گروه اسمی)

ج عادت اهل مکرمت - این - عقیدت ارباب مودّت - این خصلت پسندیده - سیرت ستوده - موالات تو - صافی تر (هفت گروه اسمی)

۷ شناسه - ند (در فعل می‌کوشیدند)

چون قرینه آن در جمله است. حذف به قرینه لفظی است.

۸

الف دَرَفشان

ب جان داشتن مرغزار _ وجود واژه «وی»

پ داغ استعاره از سیاهی وسط گل لاله

۹

الف «جوی‌ها»: استعاره از اشک بسیار

ب «پر زاغ چون دُم طاووس نمودی»: تشبیه

پ «گرم و سرد روزگار دیده»: کنایه از با تجربه

۱۰ الف جوی‌ها «استعاره» از اشک است.

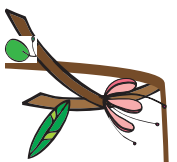
ب بی‌پا و سر رقصیدن «متناقض‌نما» است.

۱۱ زشت را زیبا نشان می‌داد و زیبا را زشت جلوه می‌داد. (باغ بسیار زیبا بود).

۱۲

الف

در وقت آسایش همراهی بهتر است و گرنه سرزنش‌کنندگان فرصت بدگویی پیدا می‌کنند.

۱۳

الف

مسئولیت پذیری

۱۴

الف

خرامان (با ناز و تکبر) شروع به دویدن کرد

۱۵

الف

کبوتران دستور او را راهنمای خود قرار داده و راهشان را تغییر دادند و صیاد ناامید برگشت.

۱۶

الف

با غفلت و ناآگاهی پایین آمدند و همه در دام گرفتار شدند.

ب

به هر حال (خلاصه) من اینجا می مانم.

پ

و کبوتران حرکت و بی تابی می کردند و هر کدام برای رهایی خود تلاش می کردند.

ت

زاغ اندیشید که به دنبال آنها بروم و بفهمم که عاقبت آنها چه خواهد شد؛ زیرا که من نیز ممکن است به چنین حادثه ای گرفتار شوم.

ث

کبوتران دستور او را پذیرفتند و از او اطاعت کردند، دام را از جای خود بلند کردند و پی کار خود رفتند.

ج

وقتی که [زبرا] مطوقه را در دام بلا گرفتار دید، به شدت گریه کرد و بسیار اشک ریخت.

آن گاه با جدیت و میل و رغبت، بندهای کبوتران را به طور کامل برید و مطوقه و یارانش آزاد و در امان برگشتند.

ح

صیاد به دنبال آنها حرکت کرد، به آن امید که سرانجام ناتوان و خسته شوند و بیفتند.

خ

و از تجربه ها برای دور کردن حوادث می توان به عنوان سلاح استفاده کرد.

د

مطوقه به کبوتران دستور داد که پایین بیاید [کبوتران] فرمان او را اجرا کردند و همگی بر زمین نشستند.

ذ

موش بسیار باتجربه بود و خوب و بد دنیا را تجربه کرده بود.

ر

مطوقه گفت: ای دوست [زبرا]، ابتدا بهتر است که بندهای یاران و دوستان را باز کنی.

ز

این حرف را بسیار تکرار می کنی؛ مگر تو به جان خودت نیاز نداری؟ (برای جانت ارزش قائل نیستی؟)

ژ

شکارچی دام را پهن کرد و روی آن دانه انداخت و در کمین نشست. مدتی گذشت.

س

می ترسم اگر از باز کردن گره های بند من آغاز کنی خسته شوی و برخی از آنها در بند گرفتار بمانند.

ش

در خصوص من، سستی روا نمی داری.

۱۷

الف (۵) یا «حق شناسی»

ب (۳) یا «نتیجه بد تقلید کورکورانه»

ج (۱) یا «وفاداری عاشق به معشوق»

د (۲) یا «مهمان نوازی»

۱۸

الف

من ریاست این کبوتران را بر عهده گرفته ام.

ب

به یاری (۰.۲۵) و پشتیبانی آن ها از دست شکارچی رها شدم .

۱۹

الف

اسرار التوحید: محمد بن منور

ب

شلوارهای وصله دار: رسول پرویزی

۲۰

ت	پ	ب	الف	
کلیله و دمنه	غزلیات شمس	مرصاد العباد	بوستان	نام کتاب
ابوالمعالی نصرالله منشی	مولانا	نجم‌الدین رازی	سعدی شیرازی	پدید آورنده

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۱۶
یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱ واژگان
- ۱ دستور
- ۱ آرایه‌های ادبی
- ۲ معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۳ تاریخ ادبیات

واژگان

۱- معنای واژگان مشخص شده زیر را بنویسید.

الف

گفتم هست و نیست، عینک یک چیز متجددانه است که برای قشنگی به چشم می‌گذارند.

ب

پیرزن کذا به جای دسته فرام، یک تکه سیم، سمت راستش چسبانیده بود.

پ

قریب به یک دقیقه بر و بر چشم به عینک و قیافه من دوخت.

۲

تعداد غلط‌های املایی گزینه را بنویسید.

الف

مصحور کار خود بودم؛ ابدأً توجهی به ماجرای شروع شده نداشتم. بی‌توجهی من و اینکه با نگاه‌ها هیچ اضطرابی نشان ندادم، معلم را در ظن

خود تقویت کرد.

۳

از میان گروه‌های زیر، املاي دو واژه درست نیست؛ شکل صحیح آنها را بنویسید.

«الحاح و اسرار - رَشحه و قطره - زهاب دیدگان - یُغور و درشت - خوان و طَبَق - رغبت و خاست»

۴

در هر عبارت املاي یک واژه نادرست است؛ شکل درست آن را بنویسید.

الف) من غُلا کردم و روزی که پیرزن نبود، رفتم سر بقچه‌اش.

ب) عزیزترین رفقای من حُسن سیرت را با سباحَت توأم داشت.

ج) چون ایشان حقوق مرا به طاعت و مناسحت بگزاردند، مرا نیز از عهده لوازم ریاست بیرون باید آمد.

د) اگرچه ملالت به کمال رسیده باشد، احمال جانب من جایز نشمری.

دستور

۵- با توجه به انواع صفت بیانی کدام واژه در هر گروه با بقیه متفاوت است؟

الف

۱- سحرزاد ۲- زخم‌دار ۳- جهان‌آفرین ۴- نیلی‌پوش

ب

۱- ایرانی ۲- کبریایی ۳- نورانی ۴- شکاری

۶

در عبارت «در این حال، وضع من تماشایی بود. قیافه یُغورم، صورت درشتم، بینی گردن‌کش و دراز و عقابی‌ام، هیچ کدام با عینک

بادامی‌شکل جور نبود»، چند وابسته پسین از نوع «صفت بیانی» به کار رفته است؟

آرایه‌های ادبی

۷- آرایه مشترک عبارت‌های زیر را بنویسید (غیر از کنایه و مراعات‌نظیر).

الف) خاله‌ام با ذوق لطیفی که داشت، مرا نخستین بار از طریق سعدی با شعر شاهکار آشنا نمود.

ب) اتفاقاً این معلّم لهجه غلیظ شیرازی داشت و اصرار داشت که خیلی عامیانه صحبت کند.

۸

متن زیر را بخوانید و جملات درست و نادرست را مشخص کنید.

«یکی از این میهمانان پیرزن [ی] کازرونی بود. کارش نوحه‌سرایی برای زنان بود. روضه می‌خواند. اتفاقاً شیرین‌زبان و نقّال هم بود. ما بچه‌ها خیلی او

را دوست می‌داشتیم. وقتی می‌آمد، کیف ما به راه بود. شب‌ها قصّه می‌گفت. گاهی هم تصنیف می‌خواند و همه در خانه کف می‌زدند. چون با کسی

رودربایستی نداشت» رک و راست هم بود و عیناً عیب دیگران را پیش چشمشان می‌گفت، ننه، خیلی او را دوست می‌داشت.»

الف

زبان کنایه از «سخن» است.

ب

شیرین زبان «ابهام» دارد.

پ

رک و راست بودن کنایه از «مستقیماً حرف خود را زدن» است.

ت

زبان مجاز از «سخن» است.

ث

چشم استعاره از «خود شخص» است.

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۹

مفهوم این عبارت چیست؟ «در مقابل این قَد دراز، چشم سو نداشت»

۱۰

گوینده در عبارت: «متلکی می گفت که دو برادری مثل عَلم یزید می مانید. دراز دراز، می خواهید بروید آسمان، شوربا بیاورید.» کدام ویژگی ظاهری را در مورد انتقاد قرار می دهد؟

۱۱

معنای ساده و روان هر یک از جملات زیر را بنویسید.

الف

آن قدر گفته ام صادقانه بود که در سنگ هم اثر می کرد.

ب

همیشه پاسخ را در آستین داشت.

پ

مدرّس تأثیر را پس نشانده.

ت

دراز دراز، می خواهید بروید آسمان، شوربا بیاورید.

ث

بور می شدم؛ بچه ها می خندیدند؛ من به رگ غیرتم برمی خورد.

ج

نکند کاسه ای زیر نیم کاسه باشد.

تازه اینها به کنار، دسته های عینک، سیم و نخ، قوز بالا قوز بود و هر پدرمردۀ مصیبت دیده ای را می خنداند.

ح

مثل قوَالها صورتک زدی؟ مگه اینجا دستۀ هفت صندوقی آوردن؟

خ

اما طلبۀ جوان به خویش بود و بس.

د

صورت که نداشت آقا! سر هم، نیمی.

ذ

نگین کرده بودند او را.

ر

چرتکه بیندازید؛ چرا که با چرتکه اندازان بدنهاد روبه رو هستید.

۱۲

عبارات زیر را به فارسی روان معنی کنید.

الف

بدبختانه یک بار هم کسی به دردم نرسید.

ب

تمام غفلت هایم را که ناشی از ناینایی بود حمل بر بی استعدادی و مهمّلی و ولنگاری ام کردند.

پ

پدرم دریادل بود، در لاتی، کار شاهان را می کرد.

ت

قبای خویش به دور خود پیچان

ث

در گشوده نبود اما گُلون هم نداشت.

ج

با مغزهایتان با حکومت طرف شوید، با قلب هایتان با خدا.

همیشه پاسخ را در آستینش داشت.

۱۳ متن زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخ دهید.

در این حال، وضع من تماشایی بود. قیافهٔ یغورم، صورت درشتم، بینی گردن کش و دراز و عقابی‌ام، هیچ‌کدام با عینک بادامی شیشه‌کوچک جور نبود. تازه اینها به کنار، دسته‌های عینک، سیم و نخ، قوز بالا قوز بود و هر پدرمردۀ مصیبت‌دیده‌ای را می‌خنداند؛ چه رسد به شاگردان مدرسه‌ای که بی‌خود و بی‌جهت از ترک دیوار هم خنده‌شان می‌گرفت.

الف مفهوم کنایی «پدرمردۀ» چیست؟

ب مفهوم کنایی «قوز بالا قوز» چیست؟

پ کدام عبارت به مفهوم کنایی «بی‌جهت خندیدن» اشاره دارد؟

۱۴ راوی داستان «قصهٔ عینکم» کیست؟ زمان و مکان داستان را مشخص کنید.

۱۵ درستی یا نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

- الف) مولانا منظومۀ «مثنوی معنوی» را به شیوۀ «الهی‌نامهٔ» سنایی یا «منطق‌الطیر» عطار و به نثری شیوا و ساده نوشته است.
- ب) در اساطیر ایران مار مظهری از «اهریمن» است و روییدن مار بر دوش ضحاک تجسمی از خواهی اهریمنی و بیداد و منش خبیث است.
- ج) کتاب «شلوارهای وصله‌دار» را «رسول پرویزی» با نثری طنزآمیز نوشته است.

پاسخنامه تشریحی

۱

الف

متجددانه: نوگرایانه، روشنفکرانه

ب

کذا: آن چنانی، چنان

پ

بر و بر: با دقت، خیره خیره

۲

الف

۲ یا «مسحور - اضطراب»

۳

اصرار

خواست

۴

الف) قلا: کمین (صفحه ۱۲۵ کتاب درسی)

ج) مناصحت: اندرز دادن (صفحه ۱۲۰ کتاب درسی)

ب) صباحت: زیبایی، جمال (صفحه ۸۳ کتاب درسی)

د) اهمال: کوتاهی و سهل انگاری کردن (صفحه ۱۲۰ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) قلا

ب) صباحت

ج) مناصحت

د) اهمال

(هر مورد ۲۵، ۰ نمره)

۵

الف

۱- سحرزاد

سحرزاد صفت مفعولی و سایر گزینه‌ها صفت فاعلی هستند.

ب

۳- نورانی

۶

صفت‌های بیانی عبارتند از:

یُغور، درشت، گردن کش، دراز، عقابی، بادامی شکل

(صفحه ۱۲۷ و ۱۲۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

شش صفت بیانی (۲۵، ۰ نمره)

۷

آرایه مشترک دو عبارت «حس آمیزی» است:

الف) ذوق لطیف (انتزاعی + لامسه) (صفحه ۷۷ کتاب درسی)

ب) لهجه غلیظ (شنوایی + لامسه) (صفحه ۱۲۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

حس آمیزی (۲۵، ۰ نمره)

۸

الف

نادرست، زبان مجاز از سخن است.

ب

نادرست، حس آمیزی دارد.

پ

درست

ت

درست

ث

نادرست، چشم [مجاز از] خود شخص است.

۹

چشمانم ضعیف بود.

۱۰

درازی قد

۱۱

الف

آن قدر سخنم، صادقانه بود که در سنگ هم تأثیر می گذاشت.

ب

همیشه پاسخی را آماده داشت (و حاضر جواب بود).

پ

مدرس اندوه و ناراحتی را کنار گذاشت.

ت

بسیار قد درازی دارید (این قد بلند شما فقط به درد کارهای سطحی می خورد).

ث

سرخ می شدم [از شدت خجالت] و بچه ها می خندیدند و من عصبانی می شدم.

ج

احتمالاً نقشه ای کشیده شده باشد.

تازه از اینها بگذریم با دسته های عینک و سیم و نخ نیز مشکل دو چندان شده بود و حتی هر انسان مصیبت دیده غمگینی را نیز می خندان.

ح

مثل بازیگر نمایش های دوره گرد نقاب زدی؟ مگر اینجا گروه نمایش آورده اند؟

خ

اما طلبه جوان به شدت استقلال رأی داشت.

د

صورتش از بین رفته بود و نیمی از سرش نیز متلاشی شده بود.

ذ

دور او حلقه زده بودند (او را احاطه کرده بودند).

ر

با عقلانیت و حساب شده اقدام کنید زیرا که با انسان های بدنهاد حسابگر (سیاست مدار) روبه رو هستید.

۱۲

الف

بدبختانه یک بار هم کسی کمکم نکرد.

ب

همه غفلت هایم را که مربوط به ناینایی بود، از بی استعدادی و بی توجهی و سهل انگاری ام دیدند.

پ

پدرم بسیار بخشنده بود، با این که فقیر بود شاهانه رفتار می کرد.

ت

جامه خویش را به دور خود پیچیده بود.

ث

در باز نبود اما قفل هم نداشت.

ج

برای روبه رو شدن با حکومت از عقل و اندیشه استفاده کنید و برای روبه رو شدن با خداوند از احساس استفاده کنید.

همیشه آماده پاسخگویی بود.

۱۳

الف

آدم بدبخت و بیچاره

ب

دو برابر شدن مشکل

پ

از ترک دیوار هم خندیدن

۱۴

راوی اول شخص است، یعنی خود نویسنده به بیان خاطراتی در دوران نوجوانی خود در شهر شیراز می پردازد.

۱۵

الف) نادرست؛ «مثنوی معنوی» منظومه و به شعر است. (صفحه ۷۰ کتاب درسی)

ب) درست (صفحه ۹۸ کتاب درسی)

ج) درست (صفحه ۱۲۹ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) نادرست (نمره ۰٫۲۵) ب) درست (نمره ۰٫۲۵) ج) درست (نمره ۰٫۲۵)

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۱۷ یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱ واژگان
- ۱ دستور
- ۱ آرایه‌های ادبی
- ۲ قرابت معنایی
- ۲ معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۳ تاریخ ادبیات

واژگان

۱. معنی هریک از واژه‌های مشخص شده زیر را بنویسید.

الف) آن‌گاه برزیگری گفت: با ما از «کار» سخن بگو.

ب) کار همیشه تهی‌ست؛ مگر آنکه مهری باشد.

پ) شما را اگر توان نباشد که کار خود به عشق درآمیزید، دست از کار بشوید.

ت) هیاهوی خاک و / موسیقی آسمان را در خود دارد.

ث) هنگامی که / در فروتنی، / بزرگ باشیم / بیش از همه به آن بزرگ نزدیک شده‌ایم.

ج) ممکن / از ناممکن می‌پرسد: / «خانه‌ات کجاست؟» / پاسخ می‌آید: / «در رؤیای یک ناتوان».

زنهار، دست از کار بشوید.

ح) آن که با بی‌میلی، خمیری در تنور نهد، نان تلخی واستاند که انسان را تنها نیمه‌سیر کند.

خ) کار، تجسم عشق است.

۲. در هر عبارت املای یک واژه نادرست است؛ شکل درست آن را بنویسید.

الف) وضع من تماشایی بود. قیافهٔ یقورم، بینی دراز و عقابی‌ام، سیم و نخ عینک قوز بالا قوز بود.

ب) حالی ثواب آن باشد که جمله به طریق تعاون قوتی کنید، زیرا استخلاص یاران در این است.

ج) از شعله به خاطر روشنایی‌اش سپاسگذاری کن و از چراغ‌دان که همیشه صبورانه در سایه می‌ایستد.

د) از علی آموز اخلاص امل / شیر حق را دان منزه از دغل

دستور

۳. با توجه به شعر زیر، در کدام گزینه، زمان افعال، به ترتیب درست آمده است؟

«گریه کنی اگر / که آفتاب را ندیده‌ای / ستاره‌ها را هم / نمی‌بینی»

الف) مضارع التزامی - ماضی بعید - مضارع اخباری (ب) مضارع التزامی - ماضی نقلی - مضارع اخباری

ج) مضارع اخباری - ماضی نقلی - مضارع اخباری (د) ماضی ساده - ماضی نقلی - ماضی استمراری

۴. درستی یا نادرستی هر عبارت را مشخص کنید.

الف) در عبارت «کبوتران دام برکنند و سر خویش گرفت و صیاد در پی ایشان ایستاد»، حذف شناسه (ند) به قرینهٔ لفظی صورت گرفته است.

ب) در بیت «تو شاه‌ی و گر اژدها پیکری / باید زدن داستان آوری» «واو» مشخص شده، واو عطف است.

ج) در عبارت «من به شما می‌گویم که زندگی به راستی تاریکی است؛ مگر آنکه شوقی باشد»، واژهٔ مشخص شده «قید» است.

آرایه‌های ادبی

۵. با توجه به شعر زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«از شعله به خاطر روشنایی‌اش / سپاسگزاری کن / اما چراغدان را هم / که همیشه صبورانه، در سایه می‌ایستد از یاد مبر»

الف «شعله» نماد چیست؟

ب یک «کنایه» پیدا کنید.

۶ آرایه مناسب موارد مشخص شده را بنویسید.

الف «اما چراغدان را هم / که همیشه صبورانه در سایه می ایستد، از یاد مبر،»

۷ آرایه های به کار رفته در شعر زیر را بنویسید.

از شعله / به خاطر روشنایی اش / سپاسگزاری کن، / اما چراغدان را هم / که همیشه صبورانه در سایه می ایستد / از یاد مبر.

۸ برای هر یک از موارد زیر یک آرایه بنویسید.

الف من به شما می گویم که زندگی به راستی تاریکی است، مگر آنکه شوقی باشد.

ب و شوق همیشه کور است؛ مگر آنکه دانشی باشد.

پ پیوسته بار وظیفه ای را بی رغبت به دوش کشید.

۹ مفهوم مشترک دو عبارت زیر را بنویسید.

• از آسمان تاج می بارد اما بر سر آن کس که سر فرو آرد.

• هنگامی که / در فروتنی / بزرگ باشیم / بیش از همه به آن بزرگ نزدیک شده ایم.

۱۰ برای هر عبارت، یک مفهوم ارزشمند بنویسید.

الف هنگامی که / در فروتنی، بزرگ باشیم، بیش از همه به آن بزرگ نزدیک شده ایم.

۱۱ برای هریک از ابیات و عبارات ستون «الف» مفهومی مناسب از ستون «ب» انتخاب کنید. (در ستون «ب» یک مورد اضافی است).

«الف»	«ب»
الف) از آنها که خورشید فریادشان / دمید از گلی سحرزادشان	۱) تواضع و فروتنی
ب) بگذار بر پشت زین خود معتبر بمانم / تو در کلبه و خیمه خود باز بمان	۲) مرگ و نابودی
ج) در آن دریای خون در قرص خورشید / غروب آفتاب خویشتن دید	۳) فریاد پاک آزادی خواهی
د) از آسمان تاج بارد اما بر سر آن کس که سر فرو آرد.	۴) سفر کردن به دور دست ها
	۵) قیام کردن علیه ظلم

۱۲ هریک از واژه های مشخص شده در شعر زیر «نماد» چیست؟

ماهی در آب خاموش است و / چارپا روی خاک هیاهو می کند و / پرندۀ در آسمان آواز می خواند. / آدمی، / اما / خاموشی دریا و / هیاهوی خاک و موسیقی آسمان را در خود دارد.

۱۳ مفهوم هر یک از عبارت های زیر را بنویسید.

الف از شعله / به خاطر روشنایی اش / سپاسگزاری کن.

ب چراغدان را هم / که همیشه صبورانه در سایه می ایستد از یاد مبر.

پ

گریه کنی اگر / که آفتاب را ندیده‌ای / ستاره‌ها را هم / نمی‌بینی.

ت

هنگامی که / در فروتنی، / بزرگ باشیم / بیش از همه به آن بزرگ نزدیک شده‌ایم.

ث

ممکن / از ناممکن می‌پرسد: / خانه‌ات کجاست؟ / پاسخ می‌آید: / در رؤیای یک ناتوان.

تاریخ ادبیات

۱۴ کتاب «پیامبر و دیوانه» اثر کیست؟

۱۵ در هر گروه نام یکی از پدیدآورندگان آثار به‌درستی بیان نشده است؛ درست آنها را بنویسید.

الف) حملة حیدری: باذل مشهدی / پیامبر و دیوانه: رایبندرانات تاگور / روضه خُلد: مجد خوافی

ب) چشمه روشن: قیصر امین‌پور / هم‌صدا با حلق اسماعیل: سیدحسن حسینی / شلوارهای وصله‌دار: رسول پرویزی

پاسخنامه تشریحی

۱

الف

برزگر: برزگر، دهقان، کشاورز

ب

تهی: خالی

پ

درآمیزید: ترکیب کنید، مخلوط کنید

ت

هیاو: هنگامه، غوغا، سر و صدا

ث

فروتی: افتادگی، تواضع، خضوع

ج

رؤیا: آنچه در خواب بینند

زنهار: آگاه باش

ح

واستاند: پس می گیرد

خ

تجسم: در نظر آوردن، خیالی را واقعیت دادن

۲

الف) یغور (صفحه ۱۲۷ کتاب درسی)

ب) صواب (صفحه ۱۱۸ کتاب درسی)

ج) سپاسگزاری (صفحه ۱۴۰ کتاب درسی)

د) عمل (صفحه ۱۱۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) یغور (ب) صواب (ج) سپاسگزاری (د) عمل

(هر مورد ۰٫۲۵ نمره)

۳

«ب» یا «مضارع التزامی - ماضی نقلی - مضارع اخباری»

۴

الف) درست؛ در فعل «گرفت» شناسه (ند) به قرینه لفظی حذف شده است. (صفحه ۱۱۸ کتاب درسی)

ب) نادرست؛ «واو» ربط است، چون دو جمله را به هم ربط داده است (تو شاه هستی و یا اژدها پیکر هستی) (صفحه ۱۰۲ کتاب درسی)

ج) درست؛ می توان واژه «به راستی» را حذف کرد. (صفحه ۱۴۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) درست (۰٫۲۵ نمره) ب) نادرست (۰٫۲۵ نمره) ج) درست (۰٫۲۵ نمره)

۵

الف

«سود و برخورداری ها» یا «داشته های در معرض دید ما»

ب

در سایه ایستادن

۶

الف

نماد یا استعاره یا تشخیص یا مجاز

۷

شعله ← نماد بخشندگی و روشنایی

چراغدان ← نماد مبدأ بخشندگی و روشنایی

تکرار صامت های «ر» و «س»: واج آرای

شعله، روشنایی، چراغدان: مراعات نظیر

سپاسگزاری از شعله، صبورانه ایستادن چراغدان: استعاره (تشخیص)

۸

الف

مانند کردن زندگی به تاریکی: تشبیه

ب

نسبت دادن صفت «کور» به «شوق»: استعاره (تشخیص)

پ

تکرار صامت «ب»: واج آرای / به دوش کشیدن ← کنایه از بردن حمل کردن / بار وظیفه: تشبیه

۹ مفهوم مشترک هر دو این است که «فروتنی موجب بزرگی است».

۱۰

الف

فروتنی شرط رسیدن به بزرگی است.

۱۱

الف) ۳ (فریاد پاک آزادی خواهی = فریادشان مثل خورشید پاک است.) (صفحه ۹۱ کتاب درسی)

ب) ۴ (سفر کردن به دور دست ها (مصراع اول)) (صفحه ۱۴۶ کتاب درسی)

ج) ۲ (مصراع دوم کنایه از «نابودی و مرگ» است.) (صفحه ۲۹ کتاب درسی)

د) ۱ (آن کس که سر فروآرد = متواضع باشد، تاج بر سر او بارد = ارزشمند می شود) (صفحه ۱۴۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) ۳ ب) ۴ ج) ۲ د) ۱

(هر مورد ۲۵/۰ نمره)

۱۲

ماهی ← نماد سکون و آرامش

نماد

چارپا ← نماد حرکت و زندگی

نماد

پرنده ← نماد آزادی و رهایی

۱۳

الف

قدردانی از بخشنده

ب

سپاس از زمینه سازان بخشندگی

پ

گله و ناسپاسی از نرسیدن به جایگاه بلند، موجب بازماندن از موقیعت های کوچک تر می شود.

ت

عزتمندی در تواضع و فروتنی / تواضع موجب کمال و رسیدن به خدا

ث

ناممکن بودن هر چیز در نزد انسان ناتوان / ممکن بودن هر چیز در نزد انسان توانا / نکوهش ناتوانی و ضعف

۱۴

جبران خلیل جبران

۱۵

الف) پیامبر و دیوانه: جبران خلیل جبران (صفحه ۱۴۴ کتاب درسی)

ب) چشمه روشن: غلامحسین یوسفی (صفحه ۹۹ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) پیامبر و دیوانه: جبران خلیل جبران (۲۵/۰ نمره)

ب) چشمه روشن: غلامحسین یوسفی (۲۵/۰ نمره)

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل فارسی درس ۱۸ یازدهم

سال یازدهم

فهرست

- ۱ واژگان
- ۱ دستور
- ۱ معنا و مفهوم ابیات و عبارات
- ۲ تاریخ ادبیات

واژگان

۱ در قسمت اول شعر زیر، نوع رابطه معنایی بین کلمات را بنویسید.
او اختران را در آسمان نهاده / تا به برّ و بحر نشانمان باشند.

۲ معنای واژگان مشخص شده را بنویسید.

الف سرش را به علامت رضا تکان داد.

ب از شَعَف و شور زندگی لرزش خفیفی بر اندام خود احساس می کرد.

پ خویش را نمی کاود تا به مخزن حقایق برسد.

ت

به حَشْرَم بده نامه در دست راست ز هولم در آن روز، بی باک کن

۳ املاي درست واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید.

الف به حشرم بده نامه در دست راست ز (حولم - هولم) در آن روز بی باک کن

۴ در هر گزینه املاي یک واژه نادرست است؛ آن مورد را اصلاح کنید.

الف اوست که عادل مطلق است / و خان عدل خود را بر همگان گسترده / باشد که از میان اسمای صدگانه اش / او را به همین نام بستاییم، آمین!

۵ در هر عبارت املاي یک واژه نادرست است؛ شکل صحیح آن را بنویسید.

الف

دلم را بده عظم بر بندگی نه چون بی غمانم هوسناک کن

دستور

۶ در بیت زیر، زمان فعل مشخص شده را بنویسید.

«بگذار بر پشت زین خود معتبر بمانم»

۷ در هریک از گروه های زیر، هسته و نوع وابسته های آن را مشخص کنید.

الف عادل مطلق

ب اسمای صدگانه اش

پ چند روز آینده

ت این نعمت بزرگ

معنا و مفهوم ابیات و عبارات

۸ نویسنده در عبارت زیر به چه چیزی اعتقاد دارد؟

«در پرواز هدفی والاتر از پریدن به این سو و آن سو وجود دارد.»

۹ در جدول زیر مفاهیم مرتبط با عبارت ستون «الف» را از ستون «ب» انتخاب کنید. (یک مورد در قسمت «ب» اضافی است.)

ستون «الف»	ستون «ب»
الف چه در کار و چه در کار آزمودن	۱ چه باشی چو روبه به وامانده سیر
ب تو ز قرآن ای پسر، ظاهر مبین	۲ آینده‌نگری
ج زاغ با خود اندیشید که بر اثر ایشان بروم و معلوم گردانم فرجام کار ایشان چه باشد که من از مثل این واقعه ایمن نتوانم بود.	۳ شما در گل منگرید، در دل نگرید
د هزاران سال ما برای پیدا کردن کَلّه ماهی‌ها و نان مانده در میان قایق‌ها و صخره‌ها تلاش کرده‌ایم و حالا دلیل دیگری برای زندگی داریم: آموختن، یافتن و آزاد بودن.	۴ اتکا به نفس
	۵ فروتنی

۱۰ «گوته» در عبارت زیر از کدام شاعر تأثیر پذیرفته است؟

«مگر نه راهنمای ما هر شامگاهان با صدای دلکش، بیتی چند از غزل شورانگیز تو را می‌خواند تا اختران آسمان را بیدار کند و رهنان کوه و دشت را بترساند؟»

۱۱ هر یک از عبارات زیر بیانگر کدام دیدگاه است؟

الف

و تو شکر خدا کن، به هنگام رنج و شکر او کن، به وقت رستن از رنج

۱۲ معنی عبارات و ابیات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف

آن یکی مُمدّ حیات است.

۱۳ معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

الف) در نَابِسْتَهٗ احسان گشاده است (۲۵/۵ نمره)

ب) مرا چه افتاده است که زر کسی دیگر بَرَد و شمار آن به قیامت مرا باید داد؟ (۵/۵ نمره)

ج) هر عصب و فکر به منبع ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می‌پذیرفت. (۵/۵ نمره)

د) آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش (۵/۵ نمره)

ه) تا شما در این آینه نقش‌های بوقلمون بینید. (۵/۵ نمره)

و) به خاک درت گر نیارم سجود / مکافات آن بر سرم خاک کن (۵/۵ نمره)

ز) و شکر خدا کن، به وقت رستن از رنج (۲۵/۵ نمره)

ح) من به معونت و مظاهرت ایشان از دست صیّاد بجستم. (۵/۵ نمره)

ط) صیّاد گرازان به تگ ایستاد. (۵/۵ نمره)

۱۴ در عبارات زیر، گزینهٔ درست را انتخاب کنید.

الف) شیخ عطار، کتاب «اسرارنامه» و «منطق‌الطیر» را به جلال‌الدین (مولانا) خُردسال هدیه داد.

ب) نثر درس «کاوهٔ دادخواه» برگرفته از کتاب «چشمهٔ روشن غلامحسین یوسفی» از نوع ادبیات تعلیمی است.

ج) شعر «در امواج سند» سرودهٔ مهدی حمیدی شیرازی و شرح دلاوری‌های جلال‌الدین خوارزمشاهی است.

د) کتاب «ماه نو مرغان آواره» اثر یوهان ولفانگ گوته و «دیوان غربی - شرقی» اثر رابیندرانات تاگور است.

۱۵ پدیدآورنده هریک از آثار زیر را نام ببرید.

الف

دیوان غربی - شرقی

ب

پرندهای به نام آذرباد

پاسخنامه تشریحی

۱ بین کلمات «آسمان» و «اختران» رابطه معنایی «تضمن» وجود دارد.

۲

الف

رضا: خشنودی، قبول

ب

شَعَف: خوشی، شادمانی / خفیف: کم، اندک

پ

مخزن: گنجینه

ت

خَشَر: رستاخیز، قیامت / هول: ترس، هراس

۳

الف

هولم

۴

الف

خوان

۵

الف

عزم

۶

مضارع التزامی

۷

الف

عادل: هسته / مطلق: وابسته (صفت بیانی)

ب

اسمای: هسته / صدگانه: وابسته (صفت بیانی) / اش: وابسته (مضاف‌الیه)

پ

چند: وابسته (صفت مبهم) / روز: هسته / آینده: وابسته (صفت بیانی)

ت

این: وابسته (صفت اشاره) / نعمت: هسته / بزرگ: وابسته (صفت بیانی)

۸

«یافتن تکامل - رشد و پیشرفت»

۹

الف: ۴ یا «اتکا به نفس» ب: ۳ یا «شما در گل منگرید» ج: ۲ یا «آینده‌نگری» د: ۱ یا «چه باشی چو روبه به وامانده سیر»

۱۰

حافظ

۱۱

الف

تاکید بر شکر‌گزاری در هر شرایطی

۱۲

الف

آن یکی یاری‌کننده (مددکننده) زندگی است یا «آن یکی یاری‌کننده حیات است».

۱۳

الف) خداوند در احسان و نیکویی را به روی همه باز کرده است. (احسان خداوند شامل حال همه می‌شود). (صفحه ۱۰ کتاب درسی)

ب) به من چه مربوط است که پول و طلا را کسی دیگر ببرد و حساب آن را در روز قیامت من پس بدهم؟ (صفحه ۲۰ کتاب درسی)

ج) هر فکر و اندیشه‌ای به منبع ایمان وصل بود که پیشامدهای خوب و بد را به عنوان اراده و خواست خدا می‌پذیرفت. (صفحه ۷۵ کتاب درسی)

د) پدر مجنون با حالت اضطراب به‌سوی کعبه آمد و غلام حلقه به‌گوش خداوند شد (به کعبه متوسل شد). (صفحه ۵۲ کتاب درسی)

ه) شما در آفرینش و وجود انسان نقش‌های گوناگونی خواهید دید. (صفحه ۵۸ کتاب درسی)

و) اگر به خاک درگاه تو سجده نیاورم، برای مجازات این گناه مرا خاک‌برسر (بیچاره) کن. (صفحه ۱۵۵ کتاب درسی)

ز) زمانی که از رنج و سختی رها شدی، شکر‌گزار خداوند باش. (صفحه ۱۴۶ کتاب درسی)

ح) من با کمک و پشتیبانی کبوتران از دست شکارچی‌هایی یافتم. (صفحه ۱۲۰ کتاب درسی)

ط) صیاد خرامان (با ناز و تکبر) شروع به دودیدن کرد. (صفحه ۱۱۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) خداوند در احسان و نیکویی را به روی همه باز کرده است (احسان خداوند شامل حال همه می‌شود) (۲۵، نمره).

ب) به من چه مربوط است که پول و طلا را کسی دیگر ببرد (۲۵، نمره) و حساب آن را در روز قیامت من پس بدهم (۲۵، نمره).

- (ج) هر فکر و اندیشه‌ای به منبع ایمان وصل بود (نمره ۰٫۲۵) که پیشامدهای خوب و بد را به عنوان اراده و خواست خدا می‌پذیرفت (نمره ۰٫۲۵).
- (د) پدر مجنون با حالت اضطراب به‌سوی کعبه آمد (نمره ۰٫۲۵) و غلام حلقه به‌گوش خداوند شد (به کعبه متوسل شد) (نمره ۰٫۲۵).
- (ه) شما در آفرینش و وجود انسان (نمره ۰٫۲۵) نقش‌های گوناگونی خواهید دید (نمره ۰٫۲۵).
- (و) اگر به خاک درگاه تو سجده نیاورم (نمره ۰٫۲۵)، برای مجازات این گناه مرا خاک‌برسر (بیچاره) کن (نمره ۰٫۲۵).
- (ز) زمانی که از رنج و سختی رها شدی، شکرگزار خداوند باش (نمره ۰٫۲۵).
- (ح) من با کمک و پشتیبانی کبوتران (نمره ۰٫۲۵) از دست شکارچی رهایی یافتم (نمره ۰٫۲۵).
- (ط) صیاد خرامان (با ناز و تکبر) (نمره ۰٫۲۵) شروع به دویدن کرد (نمره ۰٫۲۵).

۱۴ گزینه ج

- الف: عطار «اسرارنامه» را به مولوی هدیه داد.
- ب: «کاوه» دادخواه از نوع ادبیات حماسی است.
- د: «ماه نو و مرغان آواره» اثر رابیندرانات تاگور و «دیوان غربی - شرقی» اثر گوته است.

۱۵

الف یوهان ولفگانگ گوته

ب ریچارد باخ